

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Mot en lämplig utbildning för Aymara-barn

Mirka Díaz Marin

”Inriktning/specialisering/LAU370”

Handledare: Pia Nykänen

Examinator: Staffan Stukát

Rapportnummer: HT09-2611-070

Abstract

Examensarbete inom lärarutbildningen

Titel: Mot en lämplig utbildning för Aymara-barn

Författare: Mirka Díaz Marin

Termin och år: ht. 09

Kursansvarig institution: Sociologiska institutionen

Handledare: Pia Nykänen

Examinator: Staffan Stukát

Rapportnummer: HT09-2611-070

Nyckelord: Aymara, Chile, EIB, skola

Sammanfattning

Interkulturell två-språkig utbildning (EIB) är ett viktigt verktyg för ursprungsbefolkning i form av en lämplig utbildning som är grundad på utformningen av ett utbildningssystem som strävar efter lika villkor för olika kulturer. Syftet med mitt arbete är att undersöka om och hur EIB-programmet tillämpas praktiskt på två olika skolor i Chile om och hur denna tillämpning har för konsekvenser för synen på EIB hos de inblandade aktörerna. Syftet är även att undersöka erfarenheter av EIB hos elever som tidigare studerat vid skolor med EIB och nu går i gymnasiet skolan där. Frågeställningar är Hur ser de olika aktörerna på användningen av den interkulturella tvåspråkiga undervisningen (EIB) i skolorna? Tar skolan hänsyn till kulturell etnisk mångfald i de undersökta skolorna i Chile, Vilken syn på EIB-programmet har de olika aktörerna? Ur detta perspektiv kommer denna studie att analysera situationen för den allmänna politiken som utbildningsministeriet i Chile har, när det gäller planering, genomförande och utvärdering av EIB. Detta särskilt i norra Chile där Aymara - befolkningen bor. Denna är en kvalitativ studie med kvantitativt inslag, eftersom jag har valt att använda mig av intervjuer, enkäter och observationer som hjälper mig att få en bättre insyn i strävan att svara på mitt syfte. Dessa intervjuer, enkäter och observationer har jag genomfört under mitt fältarbete på tre olika skolor med Aymara – elever samt fyra vuxna som har anknytning till Aymara skolor. I resultatet framkommer det i min studie att två av de undersökta skolor så upplevs EIB tillämpning som mycket svag, men en av skolorna upplever starkt EIB och vet vad EIB innebär.

Resultatet visar också att skolan erbjuder en funktionell utbildning för personlig utveckling, där bättre karriärmöjligheter finns men där skolan inte erbjuder lika mycket undervisning om aymara kulturen. Behovet efter kompetenta lärare som anammar EIB programmet och som inför det i sina dagliga rutiner är angeläget. Trots att EIB inte uppnått den handlingskraftiga nivån än, så visar även studien att de flesta elever är positiva till att få lära sig om Aymara kulturen och är även positiva till att tala Aymara-språket. Skolans ansvar i vårt mångkulturella samhälle i Chile är så som här i Sverige, det är vanligt med två språk. Mångkulturalitet ska med hjälp av den litteratur, forskning och utbildning ha en bättre förståelse för betydelsen som detta har för elevernas värande av sitt hem språk, samt att ge ett interkulturellt perspektiv i undervisningen för alla.

Förord

Att skriva det här arbetet har både varit utvecklande och roligt. Jag vill framföra ett tack till skolledning som gav mig möjlighet till mitt fältarbete i Chile, då utan er gästfrihet hade detta inte varit möjligt. Jag vill tacka till alla respondenter, elever såsom skolpersonal och Pablo Humire som ställde upp så att jag kunde göra min undersökning. Jag vill speciellt tacka min handledare Pia Nykänen vid institutionen för pedagogik och didaktik/Department of Education - Göteborgs Universitet som har varit positiv och gett mig mycket goda råd, under den här skrivprocessen och den tid arbetet har varat.

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Bakgrund	7
1.1.1 Aymara historia	7
1.1.2 Språk och bakgrund i Chile	7
1.1.3 Bakgrund till det chilenska skolsystemet	8
1.1.4 Bakgrund till den nya ursprungsbefolkningslagen i Chile och vad som står kring tvåspråkig undervisning	9
1.1.5 Bakgrund till interkulturellt tvåspråkigt utbildningsprogram	10
1.1.6 PEIB programmet	11
2. Syfte, frågeställningar	12
3 Litteratur, teorier och forskning	12
3.1 Mångkulturellt medborgarskap, Will Kymlicka	13
3.2 Utbildningsministeriets förslag för Interkulturell tvåspråkig utbildning	14
3.3 Interkulturella perspektiv	14
3.4 Reproduktion, en teori om utbildningssystemet	16
4 Metod och tillvägagångssätt	18
4.1 Den kvalitativa metod	18
4.2 Den kvantitativa metoden	18
4.2.1 Enkät	19
4.2.2 Pilot studie	19
4.2.3 Material	19
4.2.4 Etiska principer	20
4.2.5 Avgränsningar	20
4.2.6 Min enkät	20
4.3 Studiens tillförlitlighet	21
4.4 Studiens styrkor	21
4.5 Observationer	22
5. Resultat och analys	23
5.1 Intervju	23
5.2 Observationer	28
5.3 Enkätundersökning	31
5.3.1 Språkförhållande	32
5.3.2 Bakgrund och preferens	34
5.3.3. Attityder gentemot aymara(n) i skolan.	36
6. Diskussion och slutsatser	40
7. Referenslista	44
8. Bilaga Enkät (frågeformulär)	45

1. Inledning

Jag har valt just detta ämne eftersom jag är intresserad av att se och förstå olika kulturer och vilka metoder de använder sig av i skolan, för att lösa olika utmaningar i en månkulturellt samhälle. Dessa utmaningar finns både lokalt här i Sverige, Göteborg, och globalt, i detta fall Chile. Eftersom jag kom in på lärarutbildningen med inriktning (LNS) -lärare. natur och samhälle på ett lokalt och globalt perspektiv, känns det väldigt bra att välja detta ämne som mitt examensarbete. Ämnet handlar om en fältstudie, om skolor i Chile och deras arbete mot en lämplig utbildning för Aymara-barn. Jag tycker därför att detta arbete är relevant för lärare eftersom, genom att se och förstå metoder och tankar kring dessa, både på ett lokalt och globalt perspektiv, så kan man få en bättre insyn i rollen som lärare i ett månkulturellt samhälle. Det är viktigt att undervisningen i skolan antar de utmaningar som den moderna skolan eftersträvar, genom att inkludera det interkulturella perspektivet, det vill säga inte vara för de nationella minoriteterna utan för att berika hela samhället.

För att förstå de olika företeelserna i ett land, behöver man ha en inblick i samhällets historia. Och för att förstå den nya skolpolitiken i Chile samt deras mål, svårigheter och möjligheter, måste man förstå hur det såg ut i samhället innan och vad nationalstaterna i Latinamerika eftersträvade efter. De hade infört en hegemonisk ordning i början av nitton hundra talet, hade de som syfte att ha en homogenisk utbildning där andra kulturer inte hade plats, så som ursprungs befolkningskultur och språk; bland dessa kulturer finns Aymara kulturen som finns i norra Chile. Det spanska språket infördes som det officiella språket. Dessutom åstadkoms en stigmatisering av ursprungsbefolkningar som andra klassens medborgare, i en process av exkludering av olika kulturer som hade levt där före den spanska erövringen, men staten välkomnade däremot de västerländska kulturerna. Jag kommer att ta hjälp av Bourdieu & Passeron reproduktions teori för att analysera skolpolitikens roll och deras influens i nuvarande syn på Aymara-barn gentemot sitt kulturella ursprung.

Efter 500 år av kolonisering, har nya krav på upprättelse av urbefolkningen blivit aktuella och några av dessa krav gäller deras kultur samt deras språk. Som svar på dessa krav har staten ett förslag om tillämpning av interkulturell tvåspråkig utbildning, som syftar till att skapa en förändring i det rådande utbildningssystemet. Denna interkulturella tvåspråkiga utbildning kallas för EIB, som står för den politiska delen av ursprungsbefolkningen som särskild har fastställts av republikens president. Tillämpningen av EIB har som mål att arbeta för en återuppskattning och räddning av alla dessa kulturer som har exkluderats. EIB ska verka för en förståelse av de olika ursprungsbefolkningarnas kulturer som finns i Chile, och i skolor integrera dessa i det chilenska samhälle samt uppmuntra ett aktivt deltagande av ursprungsbefolkningen i skolan. Kopplat till den två språklig undervisning kommer jag att presentera teorier och forskning som vissa paralleller med begreppet interkulturell och månkulturell samt nationella minoriteter, för en bättre förståelse av vad som ska strävas i skolan i ett månkulturellt samhälle.

Mitt fältarbete har jag utfört i två skolor i norra Chile samt har jag varit i en Gymnasieskola; en av skolorna ligger i den första regionen Tarapacá och dem andra två skolorna ligger i femtonde regionen, Arica och Parinacota. Jag ville undersöka de här skolorna eftersom de har Aymara elever i sina skolor. Jag skulle observera hur skolorna tar hand om och genomför undervisningen, så som den Interkulturella tvåspråkiga undervisningen¹ föreslår för detta

¹ Interkulturell tvåspråkig undervisning (EIB) ; är den undervisning som anses lämplig för elever som har en etnisk tillhörighet från någon av de inhemska kulturerna i Chile. Det är utbildningsministeriet som ansvarar för att den följs fullt ut. (EIB står för Educación Intercultural Bilingüe)

område. Jag ville undersöka om elever hade en positiv eller negativ inställning gentemot EIB och om denna inställning har påverkat synen på Aymara-kulturen hos de elever som tillhör denna kulturella inhemska etniska grupp.

Jag tog hänsyn till olika faktorer i undersökningen, som strukturen i samhället, eftersom den återspeglas i betydelsen av den sociokulturella och den samhällsekonomiska aspekten för att ge en adekvat skolutbildning. Jag lade särskild vikt vid insatser som skolan gör för att rädda den ursprungliga kulturen. Insatser som kan kontrolleras i praktiken är exempelvis,

interkulturell tvåspråkig undervisning inom dessa områden samt genomförandet av karakteristiska matseminarier, hur kulturella organisationer i skolor med stark andinsk identitet samverkar med själva skolan, tävlingar i skolan och så vidare. En annan medverkande kraft i utbildningen är den rollen som lärarna har i skolan, hur de väljer att ta upp frågan om integration och frågan om jämställdhet med sina elever. Jag ville också undersöka vad eleverna vet om EIB eller hur de resonerade kring sin egen skola som ingår i detta program.

De erfarenheter som jag hade under en månads tid, kom att delas upp i åtta respektive sex dagar på varje skola där jag hade mitt fältarbete och vid tre tillfällen på en gymnasiet skolan. Detta gav mig möjlighet att se och jämföra de metoder som användes på skolorna. Detta skulle även förhoppningsvis ge mig en möjlighet att se universella metoder och synsätt som kan tillämpas överallt i världen, där det finns närvaro av tvåspråkig undervisning.

Beskrivning av uppsats disposition

Denna studie är en studie som placeras inom utbildnings området. Dess huvudsakliga idé är att presentera en kritisk granskning av den interkulturella tvåspråkiga undervisningen i norra Chile, så som begrepp och hur det tillämpas och fungerar i praktiken. Här problematiserar också innebörden av stats politikens påverkan av den sociala och ekonomiska strukturen på det nationella samhället, och som speglas i skolans arbete med Aymara eleverna.

För att få en bättre insyn samt förståelse för temat och dess syfte har arbetet uppdelats upp i sex kapitel. I det första kapitlet presenteras ett ramverk av den historiska tolkningen av utbildningen i Chile, samt visar den republikanska politiska och ideologiska bakgrunden som ger upphov till EIB, liksom erfarenheter i området och senare en kritisk granskning. I kapitel två presenteras studiens syfte i ämnet och frågeställningarna. Kapitel tre ägnas helt och hållet åt litteraturen och den teoretiska ramen för EIB och dess inverkan på skolan. Där tar jag upp, kopplar och visar paralleller med begreppet interkulturell och mångkulturell samt nationella minoriteter, för en bättre förståelse av vad som ska strävas i skolan i ett mångkulturellt samhälle. Här analyseras skolpolitikens roll och deras influens i nuvarande syn på Aymara - barnen gentemot sitt kulturella ursprung.

I kapitel fyra klargörs vilka metoder samt tillvägagångssätt som jag har använt mig av i den här studien. I kapitel fem skriver jag min analys och vilka mättekniker som används inom området, för en bättre förståelse av fenomenen följer i slutet av arbetet som bilaga hör till enkät analysen . I Kapitel sex ägnas den största delen åt att beskriva de viktigaste resultaten av undersökningen.

1.1 Bakgrund

Detta kapitel strävar jag efter att förklara samt ge en historisk contextualisering av Aymaras historia, och utvecklingen av utbildning i Chile som en nationalstat.

För att lättare förstå de skeende som är aktuella i senare delen i denna studie, är det viktigt att belysa sambandet mellan utbildningen och den sociala strukturen i organisationen i en särskild ordning.

1.1.1 Aymaras historia.

Aymara folket bosatte sig runt Titicacasjön i det moderna Bolivia, och följde efter en tradition som fick fäste med spridningen av Tiwanaku-kulturen (500 - 1000 e. Kr.). Efter nedgången av samhället från tiden före den spanska erövringen, fortsatte Aymarafolket att utvecklas självständigt i dess organiserade regionala riken, några av stor komplexitet, som sedan år 1400 e. Kr. ingick i Inkaimperiet. Men detta skedde inte förrän den spanska erövringen när den sociala och ekonomiska strukturen i dessa områden led en stor nedgång, särskilt under perioden för utrotning av avgudadyrkan 1534 och mellan 1600 och 1650. Kristendom, tog dock inte bort den traditionella världsbilden, eftersom den assimilerade, breddade sig och anpassade sig i de nya kontexterna som de nya skattesystemen, nya religiösa och politiska makten. Mellan 1700 och 1850, förblev aymarafolket som bodde i det aktuella chilenska territoriet relativt isolerade, för att senare, med erövrandet av Tarapacá i Chile efter Salpeterkriget (1879-1883), bli chilenskt både ekonomiskt och kulturellt. De fick uppleva en stark process där man hade en förkärlek för all västerländsk livsstil i Chile. Sedan 1950 hade städer och hamnar en ekonomisk och kulturell grund som kärnan för modernitet och den ”rätta” kulturen, men moderniseringen var även ett sätt att ta bort den etnicitet som man hade eftersom den ansågs vara ”ful”.

Aymaras sociala organisation består av olika etniska grupper som kan urskiljas både språkligt och socialt. Den sociala organisationsmodellen som de använder sig av är världsrymd och territorium, även om den har förändrats och antar teologiska, ideologiska och organisatoriska västerländska principer är denna organisationsmodell bortom nuvarande politiska gränser då det territorium där varje etnisk grupp lever finns kring deras gamla samhällsplatser, som fanns innan de spanska koloniseringarna. Aymara fokuserar sina ritualer, utbyte av varor och/eller arbete och äktenskapsallianser helst med folk i samma sektor. På den socioekonomiska nivån finns en tydlig indelning mellan jordbruks- och boskapsuppfödare. Under festligheterna i det liturgiska Aymara-året förankrar traditionella sociala organisationer betydelse och medverkar gör människorna i höglandet och bergen. Myndighetsuppdrag, i Aymaras samhälle, pågår under en begränsad tid, ett, två eller tre år som innebär prestige och anseende. Tillgång till sådana uppdrag har bara de människor som är gifta. Titlarna är: två hövdingar, fyra ordningsvakter och fyra underofficerare, förutom en borgmästare eller flera så kallade vattenborgmästare, inom jordbrukssektorn. Slutligen bör man nämna att organisationer i städerna inrättas för att tillhandahålla solidaritet och bistånd till besökarna som kommer in i staden från bergen, men också hjälper till genom utvecklingsarbete för det andinska samhället.

1.1.2 Språk och bakgrund i Chile

I Chile, liksom många andra länder i Amerika, finns befolkning som varit och fortfarande är flerspråkig. Bara i det chilenska territoriet har inhemska etniska grupper talat 11 språk, som tillhör olika familjer eller språkliga bestånd. Av dessa har flera dött ut, vissa är hotade och

några få är fortfarande giltiga, men i varierande omfattning.

Enligt den allmänna chilenska folkräkningen för befolkningen och bostäder i april 2002 finns en befolkning på 15 116 435 människor, varav 692 196 tillhör de etniska infödda folken, alltså ursprungsbefolkning, det utgör ca 4,6 % av den totala befolkningen.

När det gäller antalet Aymara-talare i det andinska området uppskattas de till cirka fyra miljoner i hela den sydamerikanska andinska regionen (Hardman, 1980). Och enligt Mamani beräknas det finnas upp emot 70 000 Aymara-talare i norra Chile, bland annat i provinserna Parinacota, Arica, Iquique och Calama.

Aymarans språk tillhör den språkliga familjen med samma namn eller jaqi (Hardman 1980). Dess språkbrukare bor i norr (I: a och II:a regionen), i höglandet (över 3 800 meter), i dalar, raviner, vid foten av Andernas bergkedja och i kuststäderna (Arica och Iquique, huvudsakligen). Gilberto Sánchez C skriver att enligt den nämnda folkräkningen finns 48 501 Aymara-indianer (7,01 % av ursprungsbefolkningen), varav de flesta bor i den I:a regionen (42 200). De finns också i andra regioner, 2 743 personer som räknas till Aymara indianerna som har sin hemvist i huvudstadsregionen Santiago. Man kan förklara skillnaden mellan den allmänna chilenska folkräkningen för befolkning och bostäder i april 2002 och Mamans beräkningar av Aymara med att det finns en social angelägenhet att förknippas som Aymara för sin egen och för sin familjs skull. Många har ändrat sina efternamn eller väljer att inte nämna sitt ursprung av rädsla för att bli diskriminerade.

Anderna i Chile har varit bebott långt innan européerna kom till kontinenten, med en stor population Aymara med sitt egna sociala system, kultur och språk, som fortfarande än i dag existerar, trots att språket under det senaste århundradet har varit och fortfarande är hotat.

Aymara-språket har spelat och spelar en viktig roll i det sociala, kulturella och ekonomiska området, som en naturlig del av att vara andinsk, som kännetecknas av kulturell och språklig rikedom i det chilenska Anderna.

1.1.3 Bakgrund till det chilenska skolsystemet

I dag har spanska införts i hela Chiles territorium. Denna kontakt med det spanska språket har dominerat i den latinamerikanska kulturen och har tvingat urbefolkningen att använda ett andra språk för kommunikationsmedel och genom detta blev de tvingade till tvåspråkighet. Salas förklarar de villkor som gav upphov till detta språkliga fenomen:

Egentligen var alla krafter av social dynamik från början på deras sida: i antal, ekonomisk och politisk makt, territoriell kontroll, social prestige och kulturellt intresse. I själva verket var de nedsänkta infödingarna i en främmande värld där det inte fanns någon plats för dem. De var en sociokulturellt avgränsad grupp. (Salas 1992, s. 43)

Han talar om hur urinvånare i Chile fick finna sig i att vara ett folk som domineras av en övermäktig makt och var tvungna att anpassa sig till inkräktarnas språk och kultur. Enligt Salas, ledde detta till att det inte fanns några speciella program för att hantera språkliga och kulturella behov som etniska minoriteter såsom Mapuche, Aymara, m.fl. har. Många barn lär sig spanska när de börjar grundskolan. Skolan som en nationell institution har en enhetlig modell för hela landet. Barn på landsbygden har varit kvar hemma i fyra till fem år.

Detta säger Salas förklarar att det finns olika faktorer som kan påverka valet av användningen av tvåspråkighet eller val av enspråkighet.

Å ena sidan finns tvåspråkighet så som för barn eller ungdomar som bor på landsbygden; de fortsätter oftast att utveckla sitt inhemska språk som det dominerande språket, till skillnad från den spanska som används för att köpa eller sälja produkter, för civilrättsliga ärenden, när man söker vård och så vidare. Å andra sidan finns det de situationer där de som är tvåspråkiga flyttar till staden och integreras genom arbetslivet. De är dagligen utsatta för det andra språket och utvecklar därför spanska som det dominerande språket där det inhemska språket blir försvagat, och mest används som ett hjälpspråk eftersom deras användning är begränsad till besök de gör till sina samhällen på landsbygden. Salas ger exempel på människor som bor i södra Chile (Mapuche) och som med tidens gång, lämnar städerna där deras interaktion med spanska krymper. De har inget behov av att tala spanska och de tappar och glömmet det språket. Så blir de äldre enspråkiga. Samma fenomen kan ses för de äldre med etniskt påbrå runtom i landet. När det gäller de yngre generationerna skriver Salas, att minst en generation av de som bor i städerna inte kan eller vill besöka sina tidigare samhällen och har därför glömt och därigenom förlorat sitt modersmål².

Liksom många i ursprungsbefolkningen ser föräldrarna till att förvalta landets dominerande språk, just i detta fall prioriteras spanska för barnens framtid och den kan ge dem en bättre livskvalitet. Många föräldrar förbjuder det inhemska språket i sina hem, även om de själva har en dålig spanska är det språk det använder. Sålunda skrev Salas "det enda de åstadkommer är att sätta ett socialt stigmatiserande beteende och skapa ett restriktivt språk." (Ibid., 47-48)

José Calfuqueo Nahuelpán³ förklarar att ursprungsbefolkningen i Chile har utsatts för en politik för kulturell och språklig homogenisering i mer än två århundraden. Den chilenska staten har använt olika metoder för att verkställa denna politik, en var skolan, som var ett av de mest effektiva verktygen för språklig och kulturell homogenisering för ursprungsbefolkningens barn, där de bland annat förbjöds att tala sina modersmål. Offentliga institutioner och media bidrar genom att enbart utnyttja det spanska språket som kommunikationsmedel. Trots alla dessa åtgärder mot de materiella och immateriella kulturarven hos ursprungsbefolkningar, lever dessa folk nu och har kämpat för att bevara sina kulturer och språk, trots att kostnaderna har varit höga sedan de nya generationerna blev spanskt enspråkiga samt känner osäkerhet inför sin kultur. En del har förlorat sin identitet och andra har drabbats av låg självkänsla. Dock har den inhemska sociala rörelsen mångdubblat sina ansträngningar att bli hörd av statliga myndigheter för att beaktas i sina krav, vilket har lett till en djupgående förändring, efter antagandet av lagen 19. 253, skapas en Nationell Indiansk Utvecklingsorganisation (CONADI).

1.1.4 Bakgrund till den nya ursprungsbefolkningen i Chile och vad som står kring tvåspråkig undervisning

I slutet av åttiotalet började många av de organisationer som verkar för ursprungsbefolkningen, bland andra Aymara, uttrycka sitt missnöje mer öppet i Chile och kräva sina rättigheter att bli erkända som ursprungsfolk. Bland dessa rättigheter var

2 Salas skriver: Om barn och ungdomar med etniskt påbrå som födda och uppväxta i en spanstalande miljö i staden och som endast talar spanska

3 Ordförande för enheten för kultur och utbildning i det chilenska så kallade Nationella Organet för Urbefolkningsutveckling "Corporación Nacional de Desarrollo Indígena" (CONADI)

genomförandet av en utbildning som var lämplig för den verklighet som ursprungsbefolkningen hade, syftet var att återskapa eller återställa vad som hade tvingats bort under dessa 500 år, dvs. att ha rätt till sin egen kultur inom det chilenska samhället och skolan som hade varit ett taktiskt verktyg för assimilering av de olika styrande regeringarna. I södra Chile var det först den spanska kolonin sedan den chilenska staten. I norra Chile var det spanska koloniserare, sen den peruanska staten och till sist den chilenska staten. 1990 utfärdade presidenten Patricio Alwyn ett dekret nr 30, genom vilken det skapades en särskild kommitté för ursprungsbefolkningar CEPI⁴ som skulle vara ansvarig för att utarbeta ett lagförslag för det inhemska området. Tre år senare blev detta grunden för en ursprungsbefolkningslag.

Enligt Utbildningsministeriet har Chile erkänt att det finns ursprungsbefolkning i landet enligt urbefolkningens (indiansk) lag nr 19 253 från 1993. Med den här lagen har man också medgett att de har funnits i territoriet från tiden före Columbus och att marken är den viktigaste grundvalen för deras existens och kultur.

De etniska grupper som den chilenska staten har erkänt är åtta: Aymara, Mapuche, Rapa Nui (Påskön), Atacama, Quechua, Colla, Alacalufe och Kawashkar (även kallad Yagan eller Yamana).

I artikel 28 i den lagen, står det att det är en legitim rättighet att upprätta sin kultur och ha tillgång till inhemska utbildning. Dock kan man ha och bevara det inhemska språket vid sidan av spanska i ursprungsbefolkningens mest tätbebyggda områden, dvs. inte i stora städer där det finns flest av icke-ursprungsbefolkningen. Vad det gäller det nationella utbildningssystemet ville man ha en programenhet som gör det möjligt för studerande att få tillgång till tillräcklig kunskap om inhemska kulturer och språk och att lärare ska lära ut det välkomnas. Man ville också ha ett inrättande av professurer i historia, kultur och inhemska språk i den högre utbildningen.

Det etablerades en Nationell Enhet för Urbefolkningens Utveckling, denna står för förvaltning och genomförande av program för erkännande, respekt och skydd av kulturerna.

Områden med hög koncentration av urbefolkning och i samarbete med statliga myndigheter eller organ som i förekommande fall, till att förbereda inhemska studenter att fungera tillfredsställande i samhället, både hemma och i det globala samhället. Effekten kan stödja eller komma överens med regionala regeringar, kommuner eller privata organ, permanenta eller experimentella program. (Artikel 22, Indisk Lag, egen översättning).

1.1.5 Bakgrund till interkulturellt tvåspråkigt utbildningsprogram

PEIB⁵: s politik- och grundprinciper som föreslås var i en kontext som kännetecknas av bl. a. en växande oro i samhället, mot bakgrund av politisk och social övergång från diktatur till en demokrati. Samhället hade en önskan att stärka och praktisera de demokratiska friheterna, bygga ett socialt politiskt medborgarskap, främja pluralism och mångfald som en förutsättning för ett demokratiskt mångkulturellt samhälle, riktningen mot en social rättvisa, och bekämpa alla former av diskriminering.

4 CEPI (Comisión Especial de Pueblos Indígenas). Särskild kommission för ursprungsbefolkningar

5 PEIB: (Programa Educacional Intercultural Bilingüe), Interkulturellt tvåspråkigt utbildningsprogram

Från olika håll i landet ville man ha en utbildningsreform, en nationell prioritering, baserad på principerna om rättvisa och bättre kvalitet i utbildningen. Det växande behovet av en språkpolitik i landet som tog hänsyn till olika modersmål och deras dåvarande situation, återställa språket, deras utveckling och användning, som en del av ett mångkulturellt och flerspråkigt samhälle.

1.1.6 PEIB programmet

Enligt Utbildningsministeriet (MINEDUC)⁶ inrättades det Interkulturella Tvåspråkiga Utbildningsprogrammet (PEIB) 1995. Dennes roll är att utveckla och främja utbildning och kultur, det var i enlighet med sitt uppdrag enligt den urbefolkningen och den (indiiska) lagen (nr 19 253/1993). PEIB är den institutionella enhet som ansvarar för utformning, förslag och genomförande, direkt eller genom decentraliserade åtgärder, riktlinjer från MINEDUC.

Denna verksamhet startades 1996, då undertecknade utbildningsministeriet (MINEDUC) och Det Nationella Organet för Ursprungsbefolkningens utveckling (CONADI) en överenskommelse om ett ömsesidigt samarbete, där de enades om att främja planer och program för att hjälpa de inhemska kulturerna och deras utveckling. Universitetet och enskilda organisationer bedrev forskning i internetiska relationer och inom utbildningsområdet. Med hjälp av dessa arbeten, kunde skapas ett program beslutsområde som har gett impulser till många initiativ på området för det civila samhället, kommuner, regionala myndigheter, stiftelse. Samma år kom ett förslag för att driva ett pilotprojekt med syfte att bygga och göra en utformning av en läroplan som skulle vara lämplig i sin kontext vad gäller den inhemska kulturerna som deltog. Den tar hänsyn till kunskap, krav och behov av huvudaktörer i den pedagogiska processen.

PEIB:n omfattar olika program eller särskilda åtgärder som är: det beständiga programmet EIB som arbetar runt om i landet, urbefolkningsstipendier, personalutvecklings utbildningar och Ursprungsprogram (MIDEPLAN). Det sistnämnda programmet kan vara en central del av åtgärder för att utveckla och det största statliga program som är designat för ursprungsbefolkningar. Denna process måste överväga vad som gjorts hittills, nya sociala, politiska och pedagogiska sammanhang, de historiska och det aktuella pedagogiska förslaget för ursprungsbefolkningar.

Således, i den första delen tas Aymaras historia upp, som en introduktion till läsare samt som en presentation till denna ursprungsbefolkningens kultur och syn på den chilenska staten. Vidare tas det sedan upp en tillbaka blick till det chilenska skolsystemet och påverkan till ursprungsbefolkningen. Där visas framväxten av utbildningen i Chile, och deras syn på den roll skolan hade och dess historiska utveckling till nutid. För att vidare komma fram till den bakomliggande idén om den historisk specificitet av utbildningsreformer, med särskild vikt på interkulturell tvåspråkig undervisning. I kapitel två är just EIB som står i fokus i min studie, där har jag som mål genom mitt syfte att ha en större insyn till detta tema samt problematisera ämnet för att kunna förstå de olika aktörernas perspektiv, vilket tas både deras underliggande logik och erfarenheter som samt EIB sociala arbete och dess betydelse för samhället som utformas och genomförs och som jag tycker har relevans till mitt yrke som lärare.

6 MINEDUC (Ministerio De Educación). Utbildnings ministeriet.

2. Syfte, frågeställningar samt avgränsningar

Syftet med denna studie är att identifiera och analysera de krav, motiv och genomförandet av ” Interkulturell tvåspråkig undervisning, eftersom detta är en viktig aspekt som beakta utbildningsreformer som främjas i landet av utbildningsministeriet. EIB är en intressant studie med tanke på dess betydelse och krav, som har att regeringen i Chile har en ny diskurs för ursprungsbefolkningens sak i landet. I många år har ursprungsbefolkningen diskrimineras och dess språk och kultur underprioriteras. Då är det viktigt att undersöka om den nya lagen och åtgärder är tillräckliga för att bevara aymara språket så att det förblir ett levande språk och kultur. Jag vill se om den interkulturell tvåspråkig undervisningen, bidrar till att attityden hos de olika aktörerna kring detta har en positiv inställning till deras kulturer och Aymara-språket. Det är nödvändigt att analysera förslaget från EIB, både den pedagogiska modell som syftar till att bevara och främja de kulturella aspekterna av landets ursprungsbefolkning, i samband med att integrera dessa i samhället. Enligt regeringens synsätt är grunden för en kulturell integration genom en utbildningsprocess, och detta i min mening verkar vara de mest relevanta förändringarna i utbildningssystemet i Chile. Det är det första steget mot den sociala, kulturella, ekonomiska och politiska jämlikhet. Folket som historiskt sätt har varit diskriminerat ser en förändring från makt-havarna i det nationella samhället, och det är de som bidrar till att det är viktig att studera vidare på plats i skolorna där förändringen ska kunna synas. Studiens avgränsas till två grundskolor och en gymnasiet skola i norra Chile samt alla hade anknytning till Aymara - och spanska språket.

Syfte

Syftet med mitt arbete är att undersöka om och hur EIB-programmet tillämpas praktiskt på två olika skolor i Chile om och hur denna tillämpning har för konsekvenser för synen på EIB hos de inblandade aktörerna. Syftet är även att undersöka erfarenheter av EIB hos elever som tidigare studerat vid skolor med EIB.

Frågeställningar

Hur ser de olika aktörerna på användningen av den interkulturella tvåspråkiga undervisningen (EIB) i skolorna?

Tar skolan hänsyn till kulturell etnisk mångfald i de undersökta skolorna i Chile?

Vilken syn på EIB-programmet har de olika aktörerna?

3 Litteratur, teorier och forskning

Detta kapitel innehåller en presentation av teorier samt forskning om EIB programmet. Olika begrepp som, mångkultur, nationella minoriteter, Interkulturalitet och reproduktion kommer genom en sammanfattande beskrivning att presenteras för att senare i arbete problematiseras och kopplas samman med ursprungsbefolkning. Den teoretiska ram som ligger bakom detta arbete är huvudsakligen baserad på teorier av Will Kymlickas analys av mångkulturella samhället och nationella minoriteter, Pierre Bourdieu och hans teori om symboliskt våld och reproduktion som skriver om symboliskt våld och struktur i den pedagogiska diskursen och Lorentz's interkulturella perspektiv. Vidare använts dokumentets från Utbildnings departementet om förslag för Interkulturell tvåspråkig utbildning i Chile.

3.1 Mångkulturellt medborgarskap, Will Kymlicka

Kymlicka gör en analys om integrationen av kulturella minoriteter i samhällen i en dominerande majoritetskultur. Bland dessa finns "nationella minoriteter" sådana kulturer hade innan de infogades i en nationell stat, haft ett fullständigt och fungerande självstyre. Nationella minoriteter omfattar historiska samhällen med ett gemensamt språk och kultur, och strävar efter att stanna på dess inhemska territorium, det är olikt de samhällen i majoritetskulturen i den stat som de tillhör. Kymlicka sätter in ursprungsbefolkningar i denna kategori. Nationella minoriteter kräver speciella rättigheter för självstyre inom staten, för att därmed säkerställa sin överlevnad som skilda samhällen. Kymlickas teori är en liberal teori om staten, men samtidigt förespråkar vikten av kulturell identitet för folk.

Kymlicka använder begreppet mångkultur och kultur på ett begränsat sätt, och använde det senare som synonym för "nation" eller "folk", som intar ett visst territorium eller hemland och delar ett språk och en särskild historia. Därför är en mångkulturell stat om det finns olika folkslag som tillhör olika nationer.

En källa till kulturell mångfald inom en stat är samexistensen av mer än en nation inom det. Ett land som innehåller mer än en nation har en historisk gemenskap, ett folkslag som delar ett språk, kultur och som har ett ockuperat hemland är inte en nationalstat, men är en multinationell stat där mindre kulturer eller icke-hegemoniska kulturer är nationella minoriteter.

De flesta multinationella stater är resultatet av invasion och erövring. Ett exempel av de fall är den Andinska kulturen Aymara i Chile, Peru och Bolivia där de ofrivilliga ingick i en större stat, inom vilken det var fråga om demografi och/eller politisk makt där de var minoritet.

När det gäller "nationella minoriteter", bör de ha som sin samhälleliga kultur vara sin egen kultur, den har rätt att "blomstra" i en stat som är erkänd som en multinationell.

Vad Kymlicka eftersträvar med en teori som syftar till att främja och erkänna de nationella minoriteternas rättigheter är att de bibehåller och utvecklar sin egen samhälleliga kultur inom en stat som respekterar minoritetsgruppernas nationers existens. I Kymlickas ord "målet för en liberal teori om minoriteters rättigheter är att fastställa lämpliga villkor för integrationen av invandrare och att de nationella minoriteterna kan hållas som skilda samhällen"(Kymlicka, 2003. s, 82).

Kymlicka försöker att visa att den liberala politiska teorin inte bara ska försvara individens rättigheter, utan också ge rätten till olika kulturella grupper, Kymlicka menar att en liberal teori om minoriteters rättigheter skall förklara hur minoriteters rättigheter samexistera med de mänskliga rättigheter, och även hur minoriteters rättigheter begränsas av principerna om individuell frihet, demokrati och social rättvisa.

3.2 Utbildningsministeriets förslag för Interkulturell tvåspråkig utbildning

Utbildningsministeriet i Chile föreslår vissa grunder som i praktiken kan hjälpa i den kontext som skolpolitik i den interkulturella tvåspråkiga utbildningen ser ut idag.

EIB är en del av de åtgärder för den politiken för ursprungsbefolkningarna som särskilt fastställts av republikens president. Den ska kunna ge vägledning och utveckla integrationen

samt förstärka en kulturell identitet, både för elever, lärare och administratörer, som samhällen. Syftet är att bygga en övergång till samexistens i områdena samt ett interkulturellt utbyte. EIB bör uppnå de mål som den utbildningsreformen har samtidigt som det är det, som det inhemska samhället lyfter upp som viktigt.

I erkännandet av den rättsliga ramen för EIB fortsätter utbildningsministeriet att skriva om: förklaringen om de mänskliga rättigheterna, den internationella konventionen om barnets rättigheter, den indianska lagen, utbildningsreformen. Alla barn har lika rätt inför lagen och EIB har en lagstadgad skyldighet inför barnen för deras sociala, kulturella utveckling och det inhemska språket.

Man vill se interkulturalism som en social konstruktion, ett uttryck för pluralism och mångfald i ett demokratiskt mångkulturellt samhälle. En endogen av förändringarna, framsteg, som är lämpligt för skolans självförvaltning eller gemensam ledning och social bedömning av utbildningens kvalitet i områden av lärande.

Man ser historia och kontext i den pedagogiska processen i Chile alltså, utbildning som en förutsättning för en demokratisk, social och kulturell omvandling. Som en social och kulturell handling. Den är politisk: det innebär att den är alternativet för en typ av samhälle som har en spänning eller har en motsägelse mellan intressen från de sociala sektorerna och olika kulturer.

EIB ska ha en inriktning mot de strategierna för lokal och regional utveckling samt anta att den mångkulturella verklighet som finns i städerna och på landsbygden är olika. Eller att se sammanhangen, som den tekniska eller traditionella eller moderniseringen av ekonomier. EIB ska också integrera genusaspekter i det föreslagna arbetet som en viktig komponent för ett mångkulturellt samhälle och interkulturell utbildning.

3.3 Interkulturella perspektiv

Hantz Lorentz analyserar Interkulturella perspektiv i sin bok med samma namn (2006). Detta interkulturella perspektiv inom pedagogiken är ett perspektiv som överensstämmer dvs. tar hänsyn till det postmoderna samhället som präglas av den mångkulturella globaliseringen. Det är framför allt en social konstruktion som fokuseras på individens olika identiteter. Ett interkulturellt perspektiv på pedagogik innebär att utveckla förståelse, respekt och demokrati mellan kulturer.

Begreppen mångkulturell och interkulturell börjar användas 1974 inom UNESCO-konventioner som utbildning för internationell förståelse, samarbete och fred. Dessutom vad gäller mänskliga rättigheter och de grundläggande friheterna.

Lorentz etablerar en skillnad mellan begreppen ”mångkulturell” och ”interkulturell”. Det första betyder tillstånd, dvs. individer med olika kulturer, nationaliteter och etniska rötter. Och det andra innebär handling och interaktion mellan individer. Här syftar begreppen kultur på bland annat ekonomiska, och sociala strukturer, beteenden och värderingar.

Lorentz skriver att inom en interkulturell pedagogik använder man begreppet interkulturell på ett visst sätt:

Interkulturalitet är begreppet som betecknar hela området av kulturmöten, mångkultur, skillnader och likheter i pedagogiska sammanhang, samtidigt som Interkulturalitet också kan ses som en kvalitativ aspekt på utbildning och kommunikation inom en viss kulturmöteskontext (Lorentz 2006, sid. 17)

Enligt Lorentz betydelse för skolans roll i det moderna samhället är att man ser lärande i en postmodernistisk kunskapsbildning som en ständigt, pågående förändringsprocess. Subjekten ses inte statiskt utan som något som förändras beroende av situation och sammanhang. I den här kontexten anses språket som något i rörelse, dessutom tvetydigt, undflyende, metaforiskt.

Ett interkulturellt perspektiv på språket lägger vikt vid språkliga konstruktioner och gestaltningar. I interaktion med de andra skapas mening genom språkliga uttryck. Dessa språks konstruktioner, hjälper oss att kommunicera och avgör hur vi skaffar kunskaper och bildar identitet.

Lorentz menar att det innebär att den här pedagogiken har ett interkulturellt synsätt som går ut på en medvetenhet om lärande och kunskaper som måste förmedlas utifrån flera didaktiska former och kunskaper. Det måste också tas hänsyn till lärarens och elevers erfarenheter. Undervisning i en mångkulturell miljö måste inkludera analys av olika begrepp som: kunskapskonstruktion, gruppens inkludering och exkludering, bearbetning av attityder och fördomar, diskussioner av samhällsfrågor: rasism, sexism, integration, rättvisa, jämlikhet, marginalisering och så vidare.

Enligt Lorentz (2006) kan man inom denna pedagogik också tala om ett interkulturellt lärande, eftersom man har en inverkan på de personliga tolkningar av den skilda kunskapen som man har om olika företeelser i världen, då man har ett lärande med olika kulturella beteenden, värderingar, regler och kunskaper hos olika människor, som har olika etniska eller kulturella bakgrund. Och som i sitt sociala samspel har en interkulturell kommunikation som de påverkas av.

Ett interkulturellt lärande har som syfte att skapa social och interkulturell kompetens. Det vill utveckla eleven genom en interkulturell kommunikation. Dessutom är ett exempel på mångkulturell utbildning en avsikt som främjar mångfald och motverkar likhetstänkande. Lorentz säger att en mångkulturell utbildning inte kan bli exklusiv för vissa utan ska vara för alla. Alla individer i samhället borde ha interkulturell kompetens. Det skulle motverka tanken att det mångkulturella är ett hot mot västerländsk kultur och värderingar. Samtidigt finns det rädsla för förändringar från läraren och skolledare.

Begreppet identitet är en aktuell fråga som väcker intresse därför att vi bor i ett mångkulturellt samhälle med olika identiteter. Det finns kategorier som konstruerar identitet som klasstillhörighet, kön, etnicitet, språk, sexualitet, religion. I svensk läroplan talas om en trygg identitet som skapas genom medvetenhet om det egna och delaktighet i det gemensamma kulturarvet. Identitet måste utvecklas tillsammans med förståelse för andras villkor och värderingar. (Lorentz 2006, sid. 42)

Olika discipliner har definierat identitet. Enligt existentialismen uppfattas människan som en egen individ, autonom och oberoende, ens identitet utvecklar människan själv. Det här begreppet har blivit kritiserat, i stället har det vuxit fram en social, kulturell uppfattning, där det skapas identitet genom socialisering där identiteten är något som förändras och därför den är aldrig något som är färdigkonstruerad och genom interaktiva processer skapas. Det sociala sammanhanget spelar en avgörande roll för vilka "möjliga identiteter" som kan förverkligas. Idag inkorporeras begreppet "multipla identiteter" och det beror på det som händer, alltså identitet skapas alltid inom en kontext i samspel mellan

individer och grupper. I sådana relationer etablerar människor likheter, skillnader och påverkas genom tankar och uttryck av andras identiteter.

I en enskild grupp konstrueras identitet genom individuella erfarenheter, men också är den påverkad av de kollektiva erfarenheterna, minnen och traditioner som gruppen har. Också kombineras identitetskonstruktion med gruppens förväntningar. Multipla identiteter innebär att en individ omfattar olika identiteter. Det kan bli en konfliktsituation att leva i två kulturer. Men ofta är det en fördel att vara två eller flerspråkig. Lorentz citerar Roger Ballat (1994) "as with language, so with culture. Just as individuals can be bilingual, so they also can be multicultural with the competences to behave appropriately in a number of different arenas and to switch codes as appropriate." Han menar att förmågan att använda olika kulturella koder ger förmåga att hantera olika kulturella situationer.

Lorentz analyserar en mångkulturell organisation. Den kännetecknas av heterogenitet, respekt för mångfald och uppskattning av individuella olikheter. (Milkov&Widell 2003). Ledarskap i en mångkulturell organisation måste sträva efter att hantera och leda olikheter. Syftet i en sådan organisation är att utveckla ömsesidig respekt, tolerans, social rättvisa och jämlikhet. Ledaren ska kunna arbeta med mångfald, demokratiska värden, respekt för andra människor och olika individers behov.

Enligt Lorentz kräver ett interkulturellt ledarskap ett ledarskap som stimulerar lärande och att det skapas tid och rum för meningsutbyte och meningsskapande kommunikationer mellan olika grupper och organisationer. Han menar att interkulturell kompetens i detta avseende är när ledaren är medveten om att de olika kulturella bakgrunderna kan medföra filter som försvårar kontakten mellan människor.

Lorentz säger att Nina Bunar (1999) skiljer mellan olika nivåer på skolverksamheten. Den officiella som består av läroplanen och kursplanen och den pragmatiska med skolpersonal, tjänsteman bl.a. Det första läroplanen måste ha som centrala idéer är, grundläggande demokratiska värderingar, jämlikhet, medmänsklighet, integration, etc. Den pragmatiska nivån å sin sida måste förmedla och förverkliga dessa idéer.

Han analyserar vilka aspekter måste skolan ta hänsyn till för att bli en mångkulturell skola. Det är olika: attityder, värderingar, respekt för annorlunda kultur. Samtidigt åtgärder för att garantera att målen ska uppfyllas.

Angående ledarskap i den mångkulturella skolan anser Lorentz att ledaren måste vara engagerad, med en sensitiv förmåga till det annorlunda, medvetenhet om att olika miljöer påverkar människans tankesätt, handlingsmönster och värderingar.

En mångkulturell miljö måste odlas ständigt i hur man pratar, kommunicerar, hanterar konflikter och ställer sig i andra situationer. Det måste finnas mycket öppenhet och förmåga att tänka med empati.

3.4 Reproduktion, en teori om utbildningssystemet.

Bourdieu & Passeron (1999) säger att skolan är grunden för ojämlikhet och dess inre funktion gör det möjligt att effektivt utföra denna ojämlikhet utan att skapa någon form av motstånd för både studenter och lärare. Förutsättningen för att utöva någon form av undervisning, av detta slag är bristen på den effektiva sanningen som ger ett symboliskt våld i varje pedagogisk insats och för att detta ska träda i kraft, måste de sociala villkoren för medverkan ges som stöd av en kulturell godtycklighet.

Bourdieu & Passeron förklarar skolan som en konservativ institution. Flera studier visar att skolan är en viktig aktör i den sociala reproduktionen där ojämlikhet möts, det vill säga socioekonomiska positioner i deras familjers ursprung, det är även en struktur för legitimitet samt ojämlikhet mellan dessa ståndpunkter.

Enligt Torres (1991) är denna teori känd för sitt bidrag av att erbjuda en förklarande modell av de mekanismer som fungerar inom utbildningssystemet. Konceptet kretsar kring den reproduktiva funktionen som motsvarar den sociala miljön, som utförs genom överföring och inpräntande av de ideologiska idéerna från vissa klasser eller av dominerande grupper med särskilda intressen. Den är särskilt angelägen för att förstå hur kulturella mönster förevigas hegemoniska och den sociala dominansen av vissa sociala grupper framför de andra, och förklarar i vilken utsträckning socialisationsprocessen är ideologiskt betingad.

Det finns fem dimensioner som utgör denna teori, som definierar begrepp och de rationella begreppen: symboliskt våld, pedagogiska handlingar, pedagogiska myndigheter, pedagogiskt arbete och utbildningssystemet. Bourdieu (1979) och Giroux (1997) förklarar att det första konceptet, symboliskt våld, avser åtgärder som vidtas av dominerande grupper eller klasser för att införa en definition av den sociala värld, som är överensstämmande med deras intressen som förmedlar och reproducerar uppdelningen i klasser och sociala grupper som legitima.

Enligt Bourdieu och Passeron (1998), ingår den pedagogiska handlingen i en instruktions praxis, som verkar inom familjen, såsom insatserna inom utbildningssystemet. Legitimiteten i den pedagogiska handlingen, behövs inom de inpräntade kulturella godtycke och för därmed en viss ideologi som definieras som pedagogisk institution.

Utbildningssystemet består av alla de delar som deltar i de pedagogiska processerna, där det formella utbildningssystemet omfattar både en utbildningspolitik, en byråkratisk struktur, samt utbildningsinstitutioner för de blivande anställda som kommer att utöva sitt yrke inom skolan som lärare, det ansvarar för stödmaterial för utvecklingen och effektiviteten i pedagogiskt arbete.

Bourdieu (1998) hävdar att reproduktionen av den strukturen är anledningen till fördelningen av kulturellt kapital, och är verksam i förhållandet mellan de strategierna inom familjer och av den särskilda logiken av den institutionella skolan. Reproduktionen av klassrelationer uppkommer inte bara som en följd av skolans pedagogiska erfarenheter utan även av socialisering som sker inom familjen, dessa överföringar har riktlinjer för både familjens kulturella kapital, samt värde inom de kulturella modeller som exempelvis påverkar val av skolutbildning för barn eller val för arbetslivet.

Torres (1991) skriver att "Habitus" är en produkt av en internalisering av principerna för den dominerande kulturen i uppfattning och uppskattning av verkligheten och det kommer att få reproduktions effekter. Genom detta koncept kan vi förstå att i en kultur, kan dess aktörer vara införstådda vad det gäller vissa koder, och det innebär att de har samma betydelse för dessa ord, samma beteenden och samma vanliga sätt att lösa dessa problem. Socialiseringen som är en del av det pedagogiska arbetet, innefattar inte bara skolan utan även familjen, det kommer att skapa denna "Habitus". Detta kan förklaras enligt Giroux (1997) varför de som dominerar deltar i regel, eftersom strukturerna kommer att överföras och inpräntas. Detta kommer att upprepas och assimileras till sist.

4 Metod och tillvägagångssätt

När jag skulle välja vilken metod som skulle passa bäst det vill säga. Det som skulle hjälpa mig att besvara på frågeställningarna och syftet i arbetet på bästa sätt, fick jag tänka på de olika för- och nackdelar som de olika metoderna ger. En stor del av mitt arbete grundar sig på fältarbetet som jag skulle genomföra i norra Chile, där skolornas storlek vad det gäller antal elever, personal och klimat varierar. Då mitt syfte var undersöka om och hur EIB-programmet tillämpas praktisk på två skolor i Chile och även att undersöka erfarenheter av EIB hos elever som tidigare studerat vid skolor med EIB, bestämde jag mig för att ta del av olika metoder som skulle hjälpa mig att få ett bättre perspektiv för att få svar. Då använder man sig enligt Stukát (2005) av olika angreppssätt och olika typer av analyser som kan vara givande för att få ut mer giltiga forskningsresultat och en mer realistisk tolkning (Ibid, s.34). Jan Trost talar också om användningar av olika metoder i sin bok, om kvalitativa intervjuer. Han talar om ”triangulering” där man kan använda sig av flera mätmetoder för att komma fram till de rätta svaren på forskningsfrågorna. (Trots, 2005, s.17) Metoden som jag valt att använda i denna studie är kvalitativ med kvantitativt inslag.

4.1 Den kvalitativa metoden

Enligt Stukát (2005) är den kvalitativa metoden ursprungligen ur den humanistiska vetenskapen, dessa typer av studier bygger på den syn av att förstå och tolka de resultat som kommer fram. Syftet med detta är just att upptäcka och beskriva vilka fenomen som finns på det studerade området (Stukát 2005,s.34). Och enligt Jan Trost (2005) betyder den kvalitativa metoden att man försöker att förstå människors sätt att resonera och särskilja varierande handlingsmönster. Intervjuns var av den semistrukturerade typen, som enligt Stukát (2005) den typen av intervjuer har en fokus dvs. jag var medveten om vilken ämnesområdet jag ville täcka, men ställde frågor i det ordning situationen erbjöd till. I detta fall ville jag åt respondenternas förståelse av innebörden av den Interkulturella tvåspråkiga utbildningen och deras roll i den som jag skulle uppmärksamma

Utgångspunkten har varit mitt fältarbete i två skolor som använder sig av det här programmet, i norra Chile och elever från en gymnasieskola som har gått i grundskolor där EIB programmet fanns. Det är dessa skolor som har gett mig material genom mina enkäter, intervjuer samt observationer på plats. Med hjälp av litteraturen, utbildning på institutionen för pedagogik och didaktik vid Göteborgs universitet har jag kopplat och problematiserat ämnet till programmet EIB, genom intervjuer och observationer samt teorier om den interkulturella undervisningen

4.2 Den kvantitativa metoden

Även om den kvantitativa metoden har sin bakgrund i naturvetenskap, används den också inom samhällsvetenskap. Syftet med den är att kunna analysera och finna mönster i en stor mängd samlad fakta, som förmodas gälla generellt (Stukát, 2005, s. 31). Eftersom att de resultat som man kommer fram till i sådana studier oftast gäller flera grupper än enbart den grupp som man undersökt (Stukát 2005, s. 31).

Jag valde att använda mig av den kvantitativa metoden för att kunna generalisera och hitta mönster med utgångspunkt i de resultat som jag kommit fram till, eftersom jag är intresserad av att se EIB:-s påverkan i samband med den praktiska tillämpningen i skolor, hos eleverna med Aymara-etniskt ursprung och deras syn på EIB. Det blir intressant att se om de tre skolorna delar ett visst mönster, men som Jan Trost skriver i Enkätboken (2007): inom beteende -och samhällsvetenskaperna är praktiskt taget inga studier av helt kvantitativ natur,

utan det är nästan alla blandformer, alltså också kvalitativa. Jag är intresserad av att försöka förstå människors sätt att resonera och/eller att urskilja varierande handlingsmönster. I den här arbetsprocessen i form av analys, att jag använde mig en enkät som data-insamling (detta var så att säga kvantitativt), som det andra steget av bearbetning eller analysen av data och det tredje steget av tolkningen av analysen/bearbetning är kvalitativt och det är därför som jag tycker att det är rimligt att säga att studier är kvalitativa med kvantitativa inslag.

4.2.1 Enkät

Enkäten är den metod jag valde för eleverna. Den passade bäst för att besvara mitt syfte och frågeställningar. Med enkäten har jag fördelen att nå fler elever, enkätfrågorna är bearbetade i förhand och samtidigt kan man hantera analysen av många respondenter.

De typer av frågor jag har använt mig av i enkäten är både strukturerade frågor och ostrukturerade frågor. I strukturerade frågor ska respondenter välja mellan de svarsalternativ som redan är fastställda. I de ostrukturerade frågorna har man öppna frågor som respondenterna själva formulerar och skriver svar på. De svaren kan vara mycket oväntade och intressanta, det tillvägagångssättet kan vara ett komplement till andra undersökningsmetoder (Stukát, 2005, s. 42-44).

4.2.2 Pilot studie

Innan man delar ut en enkät till respondenter, är det viktigt att ha test undersökt den. Genom att låta andra personer ta del av den och ge en kritisk syn på den till exempel personer som delar ålder och bakgrund. Detta kallas för pilotstudie och kan hjälpa till att se oklarheter i frågor eller se om språket är på rätt nivå. Man kan ha möjligheten att få insyn i det som kan ändras till fördel för studien. Förutom att en lärare tittade på frågorna hade jag hjälp av tre ungdomar som var 14-15 år. De gav en konstruktiv kritik på min testenkät.

Pilotstudien gav mig möjlighet att göra ändringar i enkäten som var nödvändiga, vissa formuleringar på frågor, så som olika svarsalternativ som jag hade missat att ta med, samtidigt fanns det andra som inte behövdes.

4.2.3 Material.

I alla tre kolor som jag har gjort min undersökning finns elever som har Aymara-etniskt ursprung, i de två grundskolorna finns EIB-programmet, men inte i gymnasieskolan. I årskurs sju, åtta i grundskolan och första gymnasiet deltog 30 elever i undersökning.

Urval.

När jag läste om EIB-programmet blev jag intresserad av att undersöka hur EIB-programmet är kopplat i den praktiska tillämpningen bland tre olika skolor i Chile. Respondenter jag valde var i sjunde, åttonde klass och första året i gymnasiet. Alla tre skolor hade olika geografiskt läge, och hade elever med Aymara-ursprung. Det ena skolan ligger i kuststaden Arica, den andra i Píntados som ligger i en jordbruksbygd och den tredje skolan ligger i Andernas bergkedja 4250 meter över havet och är ett boskapskötselområde. Alla elever har varit i skolan och upplevt EIB. Därför var jag intresserad av dessa grupper av elever, för att undersöka deras syn på EIB i deras liv.

Efter flera månader av letande efter en skola som kunde ta emot mig, som hade de karakteristiska egenskaper jag letade efter fick jag två positiva brev. Då skickade jag min presentations brev som förklarade mitt motiv för att göra undersökningen. Vi kom överens efter ytterligare brev växlingar via mail att jag skulle vara två veckor i varje skola. Nu blev

det inte så som man hade planerat, i samband med att jag kom fram till Chile fick jag beskedet att rektorns chef i den första skola jag skulle vara, ville ha ett möte med mig innan jag skulle börja. Hon hade inte tid förrän i slutet på veckan. I samband med denna händelse, fick jag möjlighet att gå till en gymnasieskola, där de flesta Aymara ungdomar sökte sig till i Arica. Eftersom jag hade bara 4 veckor för att ha mitt fältarbete, bestämde jag mig att ha den gymnasieskolan också i min undersökning som den tredje skolan. Eftersom jag tyckte att det var mycket intressant att se variationen i de olika skolornas sammansättningar, men också följa elever i en icke homogenisk skola och deras erfarenheter. I gymnasieskolan kom jag att undersöka 16 elever. I det lilla samhället i Píntados hade de 4 elever i högstadiet och i Visviri skolan fanns 10 elever i det högstadiet.

4.2.4 Etiska principer.

Undersökningen har gjorts enligt Vetenskapsrådets forskningsetiska principer (www.vr.se). Då jag hade kontakt via mail med skolorna fick de ett brev av mig ett par månader innan jag skulle komma till dem. Jag förklarade syftet med min studie genom mail och skolans ansvariga tog kontakt med föräldrarna och elever. I brevet hade jag skrivit om vissa av de etiska punkter som jag skulle ta hänsyn till. Därför informerade jag om att respondenter skulle delta frivilligt i studien och att det skulle vara i form av en enkät. Eftersom respondenterna var i åldrarna 11-16 ville jag att både föräldrarna och elever skulle ge sitt samtycke även för de som var 16 år eftersom anses ändå att elever vistas i skolan och de är omyndiga, och i den aspekten var det känsligt att inte göra det. Genom att det material som insamlas under studien skulle behandlas konfidentiellt och respondenternas anonymitet skulle bevaras kan Konfidentialitetskravet uppfyllas. Det sista av de fyra huvudkraven i de forskningsetiska principerna jag tog hänsyn till var utnyttjande kravet, då jag hade informerat om att mina resultat skulle användas endast i samband med min forskningsstudie.

4.2.5 Avgränsningar

Den interkulturella tvåspråkiga undervisningen innefattar olika delar som skolan måste ta hänsyn till. Hemmiljön, religion, samhällsklass och nivå på det levande språket hos eleverna. Och lärarna spelar en stor roll i undervisningen. Jag var väldigt intresserad av att undersöka hur EIB-programmet är kopplat i den praktiska tillämpningen bland tre olika skolor i Chile. Jag begränsade min studie genom att observera och intervjua lärare och få information genom enkäter hos eleverna i skolmiljö. Jag har även begränsat antalet frågor för att min undersökning inte skulle bli alltför stor.

Fenomenet som jag studerade är alltför komplicerat och har många faktorer som gör att jag fokuserade mitt arbete på ett ytligt plan.

4.2.6 Min enkät

Syfte med enkäten var att klargöra elevernas kunskap, kännedom och tillämpning om och av EIB. De första frågorna är relaterade till elevernas sociokulturella miljö och bakgrund. Den inriktar sig på elevernas egna intressen, familjesituation och vänskapskrets samt yttre påverkan av den hegemoniska kulturen dvs. Internet, musik, tv, radio m.m., dessa för att kunna få en bättre bild av elevernas omgivning. Sista delen av enkäten handlar om elevernas egna tankar och upplevelser gentemot Aymara-språket och möjligheten att utöva sin etniska kultur i skolan. Hur är elevernas syn på båda språken, alltså, det spanska språket och Aymara-språket, dess svårigheter och möjligheter samt vilket intresse de har för dessa och vilka möjligheter som skolan ger. Där tar jag upp elevernas egna erfarenheter av användning av Aymara-språket t ex. hur viktigt det är i elevernas vardagsliv, i skolan, fritid etc.... att behärska språket eller om de anser att det att lära sig Aymara är av vikt.

Vid bearbetning av svaren på enkäten upptäckte jag att det fanns oklara ställda frågor och det fattades frågor som hade varit viktiga att ställa i sammanhanget. Vid frågor om elevernas inställning till Aymara språket skulle det varit viktigt att fråga om föräldrarnas egna åsikter om samma tema. Jag tog för givet att alla barn bodde i en kärnfamilj dvs. med båda föräldrarna. Jag frågade inte heller om barnen vistades någon gång i en homogenisk Aymara miljö.

I efterhand inser jag att det finns några frågor som saknade alternativ eller behövde korrigeras. Det finns ändå möjligheter, där eleverna kunde skriva ett val som inte fanns skriven i "Annat, nämligen..." i svarsalternativ.

Jag anser ändå att enkäten har gett den grund för att kunna ge svar på mitt syfte och mina frågeställningar.

4.3 Studiens tillförlitlighet

I min diskussion om kvalitet på undersökningen kommer jag att diskutera begreppen reliabilitet, validitet och generaliserbarhet i denna studie. Reliabilitet handlar om tillförlitligheten i undersökningen, och denna tillförlitlighet kan bestämmas beroende på hur noggrant man har utformat mätinstrumentet (Stukát 2005, s. 125-126). Mina mätinstrument är min intervju, enkät och mina observationer, där olika faktorer kan påverka tillförlitligheten. I enkäten, kan vissa frågor ha misstolkats av respondenter och därför kan resultaten blir vilseledande och med den risken minskar reliabiliteten i studien. Med validiteten menas att man verkligen mäter det man avser av att mäta (Stukát 2005, s. 126-128). För mig handlar det om hur jag gjort mitt urval av de skolor och urval av olika aktörer med anknytning till EIB. Att jag ställde rätta frågor på enkäten. Den teoretiska delen fungerar som en utgångspunkt och är vald för att belysa på bästa sätt mitt syfte med undersökningen. Intervjufrågor såsom enkätfrågorna och mina deltagande observationer är härledda ur mitt syfte och mina frågeställningar. Det urval jag gjort har jag baserat på de olika aktörer som är kopplade kring EIB-programmet. Därför är det extra intressant att studera det, med tanke på den inverkan och påverkan som reflekteras i det praktiska arbete som EIB eftersträvar. De olika aktörerna som deltog i undersökningen är kopplade till EIB.

Genom mitt fältarbete kom jag i kontakt med skolor och med elever som har Aymara etnisk tillhörighet och det var de som var enkätrespondenter. De var i åldrarna 11-16 år. Generaliserbarhet handlar om för vem eller vilka de resultat man får fram gäller (Stukát 2005, s. 125-129). På grund av det låga antalet deltagare i en av skolorna som jag besökte kan jag inte uttala mig om några andra än de som ställde upp det vill säga, eleverna från de tre skolorna.

4.4 Studiens styrkor.

Även om det har uppstått brister och svårigheter i undersökningen ser jag de resultat som jag kommit fram till i denna studie som givande. Vad gäller val av metod, teorier, frågor och observationer tycker jag de är adekvata i strävan efter att kunna besvara mitt syfte och frågeställningar. Om detta skriver jag tydligare om i resultatkapitlet. Det har varit lärorikt att genomföra och läsa om hur undersökningar bör utformas. Arbetsprocessen under de här veckorna har gett mig en ny erfarenhet och kunskaper.

4.5 Observationer

Jag var delvis deltagande observatör som enligt Katrine Fangen (2005) är den som lyckas genom att glida in naturligt och för det måste delta i det vardagliga samspelet genom att småprata och följa de implicita sociala regler som gäller i den aktuella gruppen. Hon skriver också om att upplevelser i fältarbete ger tillgång till olika typer av information, beroende på om du bara står utanför och observerar eller om du dras in i samspelet.

Jag använde ett öppet, utforskningsfältarbete som en metod för att skaffa djupinformation (Fangen, 2005, s.187), för att därefter använda en frågeformulärsundersökning för att få fram hur utbredda vissa av de resultat jag fick är i den miljö jag studerade som helhet som till exempel förekomsten av vissa värderingar eller handlingssätt. Observationerna var vanliga osystematiska observationer då jag vill komplettera en annan metod för att få en helhetsbild. För att kunna utvärdera EIB- programs tillämpning på plats, då jag ville ta reda på vad man faktiskt gör, (Fangen, 2005, s.41) har jag fokuserat på att observera tecken på interkulturellt tvåspråkig undervisning under skoltid. Under lektions tid fokuserade jag på tecken på tvåspråkigheter i undervisning, om ämnen sattes i kontext med den ekologiska miljön eller interkulturella aspekter. Om det integrerades aymara kultur eller gavs utrymme till samtal i den interkulturella undervisningen. Under raster fokuserades på elevernas språkbruk och konstellationer så som lärarnas roll under raster. Enligt Fangen (2005) för att kartlägga och utforska dessa ”görande” ska man fokusera på den sociala och inte individuella mönster och sammanhang.

Urval: Mitt val av ort, social enhet och personer i den sociala enheten är skola -i klassrum är det lektioner (matte, spanska, gymna, naturkunskap, musik), rast, matsalen. Då kan man hitta ett vanligt fall som kanske kan återfinnas i andra varianter på andra ställe (Fangen, 2005, s. 58).

Enligt Fangen (2005) är frågor som man ska ställa när man observerar viktigt att ha redan innan så att man vet vad man ska se efter. Jag tänkte på frågor som till exempel, vilken typ av aktiviteter uppmanas? Hur använder lärare EIB? Hur kommunicerar eleverna, lärare med varandra? Hur undviker de att kommunicera? Finns det någon skillnad mellan hur de framträder när de är ensamma, på två man hand och när de är i grupp?

Jag arrangerade fältarbetet i förhand via e-post, och hade en eller två dagar öppen för att skriva och mitt arbete innan jag började med den nya skolan. Eftersom tiden i skolor var kortvarig fick jag försöka använda min tid effektivt.

Relationsproblem i den första fasen: Jag mötte svårigheter och kunde inte komma igång med min datainsamling så som jag hade tänkt mig. Först i Píntados då ”Sostenedora” som är chef för utbildning och pedagogisk innehavare i regionen. Hon är chef för Píntados rektor ville att jag skulle prata med henne innan jag fick göra mitt fältarbete, hon skällde ut mig och anklagade mig för att tro att vi utlänningar kunde göra som vi ville, utan att be att få lov. Efteråt fick jag be om ursäkt och försäkra att mitt agerande inte var illa menat utan att det var av okunskap, när hon gav med sig blev hon på bra humör och gav mig tillstånd för att göra mitt arbete. Då hade det gått 4 dagar innan jag kunde möta henne.

I mitt fältarbete i Visviri var det borgmästarens reaktioner. När jag slutade min första vecka fick jag träffa borgmästare för att tacka att jag kunde vara där. Då kom det på tal att jag skulle vara med i en tidningsartikel som handlade om mitt arbete om EIB. Jag var tveksam men de försäkrade att det var bra för samhället, då jag kom på att de ville ha denna intervju i de politiska sidorna i tidningen sade jag försiktigt att jag inte kunde uttala mig politiskt men gärna

ställdes upp på att vara med på de kulturella sidorna. Då fick jag inte komma upp igen med den buss som jag hade lovats att jag skulle, inte heller fick jag gå till de andra små samhällena. Och sekreteraren som skulle hjälpa mig hade fått andra uppgifter. Ingen intervju blev aktuell. Rektorsintervjun blev inte heller av, han ville få frågorna via mail. Och efter 4 veckor att mitt fältarbete hade slutat, kom han fortfarande med ursäkter så som att han inte fått frågorna.

5. Resultat och analys

I detta kapitel kommer jag att redovisa data från den empiriska delen av studien, intervjuerna, observationer och frågeformulären. Jag har valt att i en sammanfattande form redovisa mitt arbete i mån av plats på ett sammanfattande vis, där jag redovisar det som är relevant.

5.1 Intervju del

Jag använder mig av min egen översättning, av de spansktalande respondenternas svar. Jag börjar först och främst med intervjun, där gör jag en kort presentation av de personer som jag valt att intervjua samt skriva om deras bakgrund, för att senare lägga in deras svar i en sammanfattad form av de två frågor som jag valt att utgå ifrån. Varje respondent kommer att betecknas med ett fiktivt namn.

Marie

Maria Isabel Mesa har varit huvud ansvarig lärare i fyra år för skolan Oasis en el desierto (Oasen i öknen) i staden Píntados, som tillhör kommunen Pozo Almonte.

Jag är från Calama och även om jag inte är insatt i detta område, och inte tillhör Aymara rötterna, så tycker jag att det är väldigt viktigt att bevara den Aymara kulturen. Det är viktigt att arbeta med den humanitära sidan hos folk och samtidigt samarbeta med föräldrarna för att uppnå de förändringar som de vill uppnå och försöka lösa de problem som kan uppkomma, vi har en vision och en mission som landsbygds lärare, vi är glada över att eleverna vill fortsätta att studera i högre utbildnings nivåer.

I första hand så har regeringens politik i vårt land gjort stora ansträngningar, för att garantera att alla barn i vårt land ska ha tillgång till grundskoleutbildning av högkvalitativ, det vill säga att det inte ska finns någon skillnad mellan de barn som studerar, vare sig dem studerar i en stad eller på landsbygden. Vi har inte så många elever och därför använder vi oss av integrerade klasser. Vi kan se att verkligheten vi lever i är en globaliserad värld, och vi har även kommit i underfund med att det som vi gör nu påverkar vår verklighet i Chile, som har lett till ett mycket ogästvänligt Pampas. Vi har elever med många färdigheter, som i sin tur utvecklar kunskap, som studenterna sedan har nytta av i framtiden. De sammanhang där vi rör oss på, är mycket annorlunda jämfört med en helt urban värld, där ämnet är vardagsteknologi för dem. För oss är det något uppenbart, men inte något så vanligt och vardagligt i våra barns liv. I dagens samhälle tjänar utbildningsbasen på jordbruk.

Föräldrar till våra barn har en relativt låg utbildningsnivå, jag menar då att utbildningsnivån är högst till åttonde klass om inte mindre, så det är förståeligt att föräldrarna inte kan vara till något starkt stöd till sina barn. I denna skola arbetar man i en lantlig by, i en slätt som förhoppningsvis ska bli till ett jordbruksområde. Regeringens politik tillåter mig även att i kontext med miljön kring skolan att vara flexibel. Majoriteten av mina studenter har sitt ursprung från Aymara befolkningen, så jag kommer då att med hjälp av dem att utgå från deras tidigare kunskaper. Tanken är att hjälpa de elever som redan är behöriga inom dessa

termer: kognitiva, affektiva, psykomotorisk, det vill säga de studenter som har intellektuell problemlösnings kompetens och är kompetenta och duktiga studenter för att kunna lösa situationer i vardagslivet. En sådan förändring tvingar barn redan i ung ålder som i sjätte klass att lämna sin familj, vänner och dess omgivning för att gå i en internatskola, men det kan anses som något negativt. Därför har jag arbetat för att eleverna ska kunna ha hela sin grundskoleutbildning här.

Juliano

Termen av pedagogisk innehavare (Sostenedor). Denna befattning uppkom när utbildning blev kommunal, för att vara specifik så uppkom det när landsbygdskommunerna tog över vad som är utbildning, 1986.

Mitt ansvar är och arbete är att förvalta skolor enligt det regelverk som ges ut av utbildningsministeriet, det vill säga att det är den länken mellan utbildningsministeriet och kommunen. I första hand så förvaltas utbildningsinstitutioner enligt den bestämmelse som fastställts av utbildningsministeriet, det är min roll som chef för utbildningen och pedagogisk innehavare. Det är kommunen som står för utbildningens utgifter. Från grund och botten är jag matematik lärare som började arbeta i kommunen General Lagos 1979, och där arbetade i fem år. Senare var jag chef för utbildnings departementet i 23 år i kommunen Camarones, och nu arbetar jag i Kommunen General Lagos med den nya befattningen.

Nelli

Jag kommer från byn Huayatire. Jag har arbetat sedan 1996 i en yrkeshögskola som heter Antonio Varas de la Barra "B 4", med en administrativ befattning, sedan år 2006 började jag läsa "interkulturella tvåspråkig grundläggande allmänbildning" på universitet. För mig var det en nödvändighet och en möjlighet, eftersom min dröm var att gå i högskolan, så då var jag tvungen att göra det utav flera anledningar, en av dem är att jag är en mamma, den andra är att jag ville följa min dröm. Jag har nu en högskoleutbildning, samtidigt som jag har ett samband med min Aymara kultur. När det kommer till språket så talar mina föräldrar Aymara språket flytande, men dem använde inte det språket med oss barn. Mina föräldrar var väldigt strikta.

De förde oss till staden och sade till oss att de skulle ge oss en möjlighet till en utbildning. Min mor tyckte att ju mindre kontakt med Aymara kulturen desto bättre. På så sätt berövade min mor oss av att delta och uppleva Aymara festivaler samt ceremonier, och nu inser jag att jag har gått miste om mycket vad det kommer till Aymara kulturen. Jag tror att mina föräldrar alltid har haft sin Aymara identitet eftersom det är en process där de levde i sen de var små, men som de sedan blev tvungna till att lämna. De fick inte tala om Aymara eller använda språket, eftersom det fanns ett poliskontor i närheten så blev dem övervakade och på grund av det fick dem inte använda sig utav deras språk eftersom de kunde bli anmälda. Eftersom att jag är fäst och insatt i skolan, ser jag att det finns många brister i fråga om identitet. När jag ser barn från ursprungsbefolkning bli diskriminerade eller diskriminera sig själv i vissa avseenden, så ser jag att här har jag mycket jobb att göra. Och vid en viss tidpunkt som mamma, måste man skaffa sig ett verktyg för att kunna fortsätta med sin personlighet. Jag har gjort min praktik i staden, i dalgångarna och jag kommer göra en annan i foten av Andernas bergkedja.

Det speciella med denna utbildning är att alla eleverna har sitt ursprung från Aymara befolkningen och de flesta kommer från byar. Då bodde dem på ett visst sätt och deras verklighet ser likadan ut nu, som när de växte upp. De flesta har ett enormt engagemang för

kulturen, eftersom det hände oss så kan vi se bristerna. Det vill säga att samhället visade oss inte den potential vi redan hade, så på något sätt diskriminerade vi oss automatiskt själva. Föräldrar gav oss inte verktygen för att främja vår egen identitet, genom att inte tala språket även om mina föräldrar talade flytande så vägrade de att tala, vilket har lett till att jag inte pratar bra nog men jag har börjat läsa den nu i min utbildning. Och för mig är det en kulturell räddning. Eftersom jag räddar mig själv genom att rädda min kultur och har en tydligt åtagande, det har jag alltid känt. Eftersom jag sett i verkliga livet sen jag började arbeta på den här skolan att verkligheten för elever och när föräldrar från dalarna kommer till skolan många gånger inte får den respekt som de förtjänar.

Pablo

Poet, kompositör, hantverkare, författare och aymara. Han är också professor i spanska och lingvistik. Pedro föddes den 30 juni 1935 i byn Socoroma i regionen General Lagos. Han studerade språkvetenskap och litteratur vid universitetet i Chile. Han har vunnit flera priser för sin poesi och sammansättning "Parinacota" 1963 och 1964 fick han pris för sin diffusion av musikinstrument som charango och quena (flöjt), han vann två gånger priset för sin andiska poesi 1999 och 2002. Vann sångfestivalen i Chiles universitet 1983 "Jiskalala" och 1985 "pedagogiska". Och år 2008 har han arbetat i avdelningen för interkulturell tvåspråkig utbildning i utbildnings ministerium. Där han skrev sin tvåspråkiga bok "Aymara folkets sagor, myter och legender". Det kommer att bli ett stöd materiellt för skolor. Boken kommer att levereras av ministeriet till alla skolor i norr, gratis.

Här i denna avdelning har jag fått tillräckligt med uppskattning för mitt arbete, som har gett mig mitt lilla kontor och även tillgång till dator, nu kan jag gå vidare till andra projekt, såsom ett lexikon, jag vill utveckla ett lexikon inom jordbruks och boskapsuppfödning i provinsen Arica.

Jag har använt alla instanser för att utbildas till en lingvist. Jag var tvungen att studera latin, grekiska och bedriva forskning vid Sans skrivster, i den indoeuropeiska eftersom det är det som universitet i Chile brukar ha. Här finns det ingen kurs för de inhemska språken, så jag fick själv leta och registrera mig i en valbar kurs för mapudungu. Den kursen var inte en högskola kurs men det var det som fanns. Ibland påverkar politiken eftersom jag har varit en politisk fånge. De rådde mig, när jag lämnade fångelse att söka asyl, efter en lång tid när skadorna läkt på sjukhuset bestämde jag mig för att stanna eftersom min mamma var mycket gammal och kanske skulle det finnas en risk att jag inte skulle kunna komma tillbaka igen om myndigheterna här skulle veta om att jag stödde eller arbetade med något som opposition av dåvarande regeringen.

Jag bodde alla diktatur dagar här, sen min mamma dog, så att jag kunde vara med henne ända till slutet. Så det var mitt beslut, men i landet idag, det politiska är också en faktor. Med det menar jag att om exempelvis borgmästaren inte är från vänster och ser att jag är en före detta politisk fånge så får jag inte delta eller gå i skolan. Jag utgår från förutsättningen att jag måste fortsätta smuggla gömd, utan att fråga någon om lov. Jag kommer alltid att hitta en lärare som ger mig en timme av sin lektions tid. Det är en möjlighet för mig att tala Aymara språket med barnen. Men det finns några samhällen där borgmästarna har haft större lust att träffa mig.

Jag tycker att det har varit värt att offra så många år för att gjuta nytt liv i aymara språket, eftersom här i Chile var aymara ett dött språk, eftersom de flesta lärare som arbetade i högländerna ansåg det. I ockupationen av provinsen Tarapacá under 1924-25 av chilenska trupper och chilenska myndigheterna, tvingades ursprungsbefolkningen att glömma aymara språket, musiken, kulturen i allmänhet. De hade en föreställning att genom dessa åtgärder

skulle vi bli eller känna oss mer som chilenska medborgare än peruanska eller bolivianska. Det är naivt, det kommer inte att hända eftersom vi är mycket väl medvetna om att vi är ett mycket gammalt folkslag med en tusenårig kultur, och vad vi vill är att blomstra. Kampanjen var på många sätt med en förödande utgång bland oss, olyckligtvis i den meningen att språket var förlorat då dem förbjöd dessa tjänstemän och föräldrar att tala och även lära sina barn. Det är väldigt sorgligt att se att många föräldrar är rädda för att tala med sina barn i aymara och även låta dem tala aymara. Många föräldrar lär ha straffats eftersom föräldrarna hotades av denna myndighetsorder att inte tala eller sjunga på aymara. Att detta hänt kan jag intyga eftersom när jag var rektor i en skola, i dalen Lluta, fick jag dessa order. För mig var det svårt samtidigt som det var helt oförståeligt (Han är Tagen). Hur kan en person respektera och lyda dessa order, att inte tala sitt eget språk som är föraktad Aymara språk inom Chiles territorium? Nej, detta är en milstolpe som visar att det chilenska syftet var ett påtvingat sätt utan att bry sig om folkets åsikter.

5.1.1 På vilket sätt arbetar skolan med EIB?

Marie:

Regeringens politik tillåter mig att arbeta i kontext med miljön kring skolan att vara flexibel, och det är skönt eftersom majoriteten av mina studenter har sitt ursprung från Aymara befolkningen, så jag kommer då att med hjälp av dem att utgå från deras tidigare kunskaper. Precis som jordbruks kunskap arbetar vi med att elever skall känna till sina rötter som Aymara även om föräldrarna inte hundra procent Aymara talare som elevernas far- och morföräldrar. Som lärare kan man inte bortse från elevernas rötter, därför arbetar vi med detta för att de ska se det som något positivt. Vi lärare tar små steg. En av det första stegen, är att rädda folkloristisk rot. I början ville vissa elever inte delta eller skämdes dem på något sätt över att presentera danser från norra Chile, eftersom det på andra platser i vårt land diskrimineras. Vi arbetar för att de också skall se värde i sina rötter så att det inte går förlorat. Kommunikation med föräldrarna, började vi sakta med säkert med eftersom jag är inte aymara och var tvungen till att arbeta för att vinna deras förtroende. Det var inte lätt att ta sig till hjärtat av Aymara i skolvärlden, men vi har lärt oss att arbeta tillsammans, föräldrar, studenter och lärare.

Nu när vi har ett nära förhållande, så kan de komma till oss och säga hur det ligger till, att de till exempel inte kan stödja sina barn eftersom de inte vet, och det är då skolans uppgift att finna en lösning. Det är en utmaning som även visar ett behov, som är att förbereda föräldrar för att slutföra sitt åttonde år i grundskolan. Så med uthållighet har varit möjligt att ge föräldrarna möjligheten att läsa upp till åttonde klass. Skolarbetet kräver ett avtal mellan föräldrar, elever och lärare, ett avtal som måste göras i samförstånd. Relationen mellan skolan och hemmet är intim och bör vara respektfull.

Juliano:

Vår utbildning är inriktad mot interkulturell tvåspråkig undervisning. Vi har fått Origenes program, och vi har därför i nio skolor en kulturell rådgivare, under tio månader tid, från mars till december med lärarens tillsyn kan leverera eller lära ut om aymara etnicitet. Inte alla rådgivare talar aymara, men människor som har valts är människor från samhället som känner till traditioner, seder av folket och det är vad vi vill rädda. Även om Aymara och EIB inte är ett ämne, den är närvarande i alla ämne. Det är inte heller tanken på att lära dem att tala aymara, men om de förstår en del saker och de kan bevara kulturen. Så jag tror att det allmänna eller särskilda ändamål, kommer vi att bevara de värden och aymara kultur. Vi har utvecklat andra små projekt, såsom firandet av "Pashamara" med gemenskapen, som är det nya året, en utställning som fördes till Arica och presenterar vad som är "interkulturell tvåspråklig undervisning" och en utställning om själva aymara kulturen, danser, hantverk, det

arbete som de gör.

Nelli :

- Jag har börjat på en lärarutbildning som heter "interkulturella tvåspråkig grundläggande allmänbildning" Det speciella med denna är att alla lärarstudenter har indiskt ursprung och är alla från små samhällen runt om Andernas bergskedja. Då har de upplevt till en viss del det de framtida elever vi kommer att undervisa upplever i verkligheten. De flesta har ett enormt engagemang för kulturen Eftersom vi ser de bristerna som finns i skolan eftersom det händer oss. Vi får aymara språkkurser för att förbättra eller får det som togs bort. Jag kan undervisa om kulturmöten på spanska med de verktyg universitetet get mig. Jag gillar att mina praktikplatser varierar, och har i olika grad aymara elever. Vi går på Aymara språkkurser.

Pablo:

- Det är viktigt att undervisningsministeriet ger utrymme för att göra stöd material för aymara elever. Boken jag skrivit kommer att leverera till alla skolor i norr gratis. I Iquique den interkulturella tvåspråkig utbildning för lärare är mycket mer vanligt än i Arica, den är mer organiserade och det finns en lärare heter Ticuna Elias som har examen från Bolivias universitet, den heter "Magisterexamen i ursprungs språk" han har tillräckligt med lust för undervisa lärare studenter som vill lära sig detta språk. Självt har mycket att säga, jag vet att jag fortfarande ser fram att arbeta tillsammans för att uppfylla vårt mål.

5.1.2 Vad behöver skolan arbeta mer för att EIB ska uppnås?

Marie:

- När det gäller språk finner vi en begränsning då de ofta blandar det feminina artikeln om ett maskulint substantiv, eller ett ord i singularis och den andra i plural där det finns en grammatisk avtal som låter oss som utbildare se verkligheten för våra elever. Vi används dessa kunskaper för att vara relevanta och ta i kontext när vi leverera en uppgift. Tanken är att vi måste ansöka "Origenes program", för att få medel för att fortsätta med folklöre och länka den för räddningen av aymara språket, eftersom den är i kris då den inhemska språk inte används. barn kan räkna men det är inte varje dag, är inte i drift, är inte tillräcklig för att kunna kommunicera, och tanken är att ge en meningsfull utbildning med relevans.

Juliano:

Universitetet förbereder lärarna för stadsområden, men inte för landsbygdsområden. Läraren har inte de verktyg som behövs för att försöka lära barn med den etniciteten. Arturo Pratt universitetet har nyligen börjat utbilda lärare med interkulturell tvåspråkig undervisning. Jag tycker att det skulle förbättra landsbygdsområden utbildning avsevärd, om lärare kom från samma område. Det kommunala utbildningsväsendet måste ske genom en offentlig budgivning. Då allmänheten endast har begränsad konkurrens, villkor eller krav endast lagligt etablerad så kan vi inte ställa andra krav för att ange en annan. Till exempel kan vi inte säga att det är av aymara härkomst, eftersom det skulle vara diskriminerande. Kanske med en särskild lag. Vi har inte rätt böcker till landsbygden för vår miljö, utbildningsministeriet skickar böcker som är gjorda för det urbana området, vi behöver mer material stöd för att få en utbildning. De förstår inte att det här är problemet med mångkulturer.

Föräldrarna förstår själva inte vad interkulturell utbildning är, och att det handlar om att bevara kulturen, att ta det bästa av sin kultur och kommunicera med det. Så jag tror att det finns någon slags kommunikations problem med lärarna, de har inte förklarat vad det innebär. Man måste jobba med att bygga upp ett förtroende med aymara folket och framför allt ska man vara generös mot dem. Lärarna måste jobba mer med respekt i alla dess

omfattning i sitt sammanhang. De måste känna till den miljön de kommer att arbeta med, för att inte införa det västerländska synsättet som vill ändra seder och bruk. Denna betydelsefulla förändring kan inte ske, det måste först ske en förändring av den statliga politiken.

Nelli:

- Identiteten är ett stort problem, eftersom de inte själva identifierar sig med kulturen, även om det är uppenbart och inte kan förnekas att man är aymara, det visar ben egenskaper. Att dölja ens identitet, funkar inte eftersom man fysiskt ser dem aymara dragen, men det är något som eleverna måste anta och behöver veta hur hon/han ska bära. Det som behövs är att börja arbeta med självkänsla och ens identitet, det är något som har en stor betydelse. För om jag har motiverade elever med hög självkänsla, kan jag skapa förändringar. Den självsäkra kulturellt bombarderade med vad kultur, världsuppfattning de känner sig stolta över att ha en gammal kultur. Politiken i staten är inte klart definierat med avseende på vad mångkulturell och interkulturell undervisning, det är fortfarande i processen. Ministeriet vill att du som lärare ska lära, leverera planer och program. Men det beror på om det ingår i politiken att skolan ska lära ut den interkulturella undervisningen eller inom den kurs som du kan. Vi lärare och studenter behöver fortsätta att få mer aymara språkkurser. Det är viktigt att gjuta nytt liv i språket aymara, eftersom det är genom språket du har en tanke, genom språket tänker du på ett visst sätt samtidigt som det finns kulturella aspekter som går hand i hand med språket och kulturen.

Pablo:

- Utbildnings program bör regionalisera och levererar relevanta material eftersom många regioner är mycket olika och böckerna är inte anpassade till sin miljö. Då detta görs i Santiago, har inte någon programutvecklare tagit hänsyn till det. Jag vet att jag fortfarande ser fram emot att samarbeta, för att uppnå vårt mål. I Bolivia till skillnad från Chile visar aymara folket en stolthet för sitt ursprung och språk. De har ingen blygsamhet att tala aymara öppet. Statliga lagar hjälper inte människor i området eller med samma etnicitet att arbeta där som lärare. Så lärare som är inte är från dessa kulturer och som inte har i sina planer att stanna där är de som får jobb som lärare. De verkar för det mesta inte ha som syfte att göra något för Aymara kulturen. Utbildningsministeriet borde snarare uppmuntra elever som studerar vid universitetet Arturo Pratt, i den interkulturell tvåspråkig utbildning att få jobb i dessa områden. En annan sak som behöver förbättras är lärarnas förståelse av aymara eleven i skolan eller som kommer till universitetet och dess semantiska fält som fortfarande är hos de inhemska språken, deras semantiska fältet, deras sätt att tänka. Jag menar vad jag gör, att börja studera de inhemska språken måste komma med den tanken, med premissen: "Inhemska språk är olika." De har en annan struktur, de har en annan semantik, de har en annan syn på världen.

5.2 Observationer

Observationer i grundskolan i Visviri.

Fältarbetet i grundskolan Visviri varade 8 dagar. På den tiden samlade jag in data genom enkäter och observationer i klassrummet och under raster.

Grundskolan Visviri fungerar också som internat, och ligger i ett boskapsområde för lama och alpaka djur i kommunen General Lagos. Detta område omfattar en stor befolkning och en rad små samhällen, Visviri är också huvudplats för kommunen. Den ligger i Andernas berg kedja 4 250m över havet och 285 km nordväst om kuststaden Arica.

Tillträde till Visviri är mycket svårt eftersom det bara finns en buss som åker upp en gång i vecka från staden Arica. Men kommunen har ordnat så att befolkning från Visviri kan åka med en speciell buss två gånger per vecka. Restid är ungefär åtta till tio timmar. Höjden för de som inte bor i dessa områden är mycket svår att stå ut med på grund av den låga syrehalt, som råder i dessa höjder. Luften känns tunn och man får yrsel, huvudvärk och andfäddhet.

Klimatet i bergen är mycket kallt. Ordet ”Visviri” betyder vindar, och det är faktiskt många olika vindar som man känner av under dag och natt, med olika styrkor och från olika vinklar. I september månad - som var den månad jag var där- temperaturen varierade från 20-25 grader dag tid till 10 minus grader på natten

Grundskolan i Visviri har 42 elever från första till åttonde klass. De flesta av elever kommer från familjer med låg inkomst.

Anställda i skolan är en läraransvarig (rektor), två lärarinnor och en manlig lärare. Det finns också en kulturell rådgivare (en anställd som inte är lärare men kan tala spanska och lite Aymara och som kommer till skolan en gång per vecka) samt mat personal. Alla lärare är enbart spansktalande. Eftersom de flesta av eleverna bor i internat finns 3 anställda som ser efter eleverna. Jag får tillägga att ingen av de anställda i skolan talar Aymara (utom den kulturelle rådgivaren) och alla bor i Arica. De åker hem varje helg. Man kan säga att de anställda bor också i en form av internat liv, eftersom de kan åka hem bara under helgerna.

Utbildning i landsbygden är integrerade klasser, det innebär att en lärare har i sin klass två eller tre olika årskurser. Dessa är indelade i årskurs ett och två, årskurs tre och fyra, årskurs fem till åtta.

Användning av språk: Små drag av tvåspråkighet kan ses hos eleverna, dessa saknas dock bland lärarna och naturligtvis i klassrummet, där man inte ser ett ens av tvåspråkighet. Eleverna kan använda Aymara-språket sinsemellan, t ex. hälsa varandra och även använda andra vanliga fraser på Aymara, men i stora grupper talar de överhuvudtaget spanska.

Ämnena i skolan som har anknytning till den ekologiska hemmiljön är mycket begränsad eller helt enkelt obefintlig. Däremot i aktiviteter som musik och gymnastik undervisas elever i traditionella danser från Anderna.

Genom att få stipendier från staten kan de lära sig Aymara-språket en gång i veckan. I lektionen får alla elever från åk 1 till 8 lära sig siffrorna på aymara genom att upprepa vad den kulturelle rådgivaren säger; detsamma sker med benämningarna för olika familjemedlemmar. Här kunde jag se att alla elever fick hantera samma innehåll under lektionen även om det fanns en skillnad i både ålder och tid som de hade varit med i skolan. Under lektionen som jag observerade var en av lärarna också med.

Alla elever får äta lunch i skolan. Man planerar menyn månadsvis i förväg men *quiñua* och andra maträtter som är typiska för Aymara-kulturen förekommer endast någon gång per månad. Frukost och middag får bara elever som bor på internat.

Observationer i grundskolan i Píntados

Fältarbetet i grundskolan Píntados pågick under 6 dagar. Under den tiden samlade jag in data genom enkäter och observationer gjorda i klassrummet och under raster.

Grundskolan heter egentligen "Oasis en el desierto" (Oas i öknen) och ligger i jordbrukskolonin Píntados med en befolkning på 220 invånare. Denna koloni tillhör kommunen Pozo Almonte, som ligger 100 km från kuststaden Iquique.

I Píntados har en del av befolkningen Aymara-ursprung och de kommer ursprungligen från andra samhällen längst upp i Andernas bergkedja. Det finns även andra familjer (icke aymara) som har flyttat in från andra städer. Det språket som dominerar i området är spanska.

Skolan i Píntados var tidigare en herrgård. År 1994 började den fungera som en skola. Efter jordbävningen 2007 blev matsalen rekonstruerad och ett antal container habiliterades som klassrum.

Skolan ligger knappt en timme från Pozo Almonte, som är det närmaste större samhället i området, och det tar ungefär lite mer än en timmas restid med kollektivtrafik till Iquique. Píntados ligger i den nedre delen av Andernas bergkedja och har därför bergsklimat.

Från första till åttonde klass har skolan 41 elever. De anställda i skolan är en läraransvarig (rektor), två lärarinnor och en engelsk lärare som arbetar 6 timmar per vecka, samt matpersonal. Alla lärare är enbart spankstalande. Utom matpersonalen talar ingen av de anställda i skolan Aymara-språket och alla bor i andra städer, De åker alltså hem varje helg. Man kan säga att de anställda också bor i en form av internat liv, eftersom de åker hem under helger.

Utbildningen i landsbygden är som i Visviri skola, nämligen integrerade klasser indelade i årskurs ett och två, årskurs tre och fyra och årskurs fem till åtta.

Användning av språk: Små drag av tvåspråkighet ser man hos eleverna och hos en av lärarinnorna, det som i allmänhet är begränsat till en mycket grundläggande nivå. Det består av hälsnings fraser, enstaka ord och några vanliga fraser på aymara. Några talar spanska sinsemellan, men i stora grupper är det alltid spanska som gäller, med diverse fel som t ex. svårigheten att skilja mellan de feminina och manliga benämningarna till följd av att dessa inte finns i Aymara-språket.

Ämnena i skolan har en tydlig anknytning till den ekologiska miljön som eleverna lever i, som t ex. boskapsskötsel, djurliv, geografi. Försök finns också till interkulturella utbyten genom att ge eleverna möjligheten till att använda deras inhemska kunskap i klassrummet, men dessa är ytterst begränsade. Värt att notera är det att eleverna deltar också i arbetet av att ta hand om miljön i skolan genom att plantera växter som de sedan måste själva sköta om.

I aktiviteter som musik och gymnastik undervisas elever i traditionella danser från Anderna. Trots att skolan har ansökt om stipendier för att få en kulturell rådgivare som lär eleverna Aymara-språket, har de inte lyckats eftersom skolan är inte helt aymara.

När det gäller mat får Aymara-eleverna frukost och lunch i skolan. Menyn som förbereds en månad i förväg består av typiska maträtter från aymara kulturen som quíñua m.m. och den erbjuds två gånger per vecka. Stipendier i form av lunch och frukost ges eftersom elever kommer från familjer med låg inkomst.

Observationer i Gymnasieskolan i staden Arica.

Gymnasiet Antonio Varas dela Barra "B 4" ligger i kuststaden Arica. Där var jag på besök vid tre tillfällen och under tiden samlade jag in data genom enkäter och observationer i klassrummet och under raster.

Arica är huvudstaden i kommunen. Den har ett mildt klimat med två årstider, vår och sommar. Tillträde till Arica är lätt med många kollektivförbindelser nära gymnasiet. Många elever med Aymara-ursprung bor i staden och vissa utanför Arica i Azapa dalen där föräldrarna arbetar med jordbruk. Majoriteten av respondenterna hade föräldrar med låg inkomst.

Det finns 1448 elever i gymnasiet, och utbildning pågår i fyra år. Minoriteten av eleverna är av Aymara-ursprung, och skolan har inte EIB-undervisning. Många av de respondenterna var medvetna om att aymara kulturen inte undervisas i den här staden, eftersom majoriteten av befolkningen inte är Aymara. Men de flesta av respondenterna hade läst i landsbygd nära Anderna.

Språkbruk: Det går att se små drag av tvåspråkighet hos eleverna, men inte hos lärarna. Ämnen med aymara som språk eller interkulturell undervisning finns helt enkelt inte i skolan.

Eftersom familjerna har låg inkomst får många av eleverna med Aymara-ursprung stipendier i form av lunch i skolan. Maten består av chilenska maträtter, samma som vanligen serveras i skolor.

5.3 Enkätundersökning

Respondenterna som deltog i studien är 30 Aymaraelever från tre olika skolor. De svarade på enkäten personligen på de skolor de gick i. När det gäller struktur i enkäten så hade den öppna frågor, som ger uppgiftslämnaren möjlighet att lämna det svar de tror är bäst, och "stängda frågor" där talaren erbjuds ett begränsat antal möjligheter att svara på och i vissa fall, blandat. För att bekräfta de svar jag har fått har jag även använt tekniken med observation. Jag har observerat under undervisning och andra skolaktiviteter och i andra miljöer, som exempelvis under raster och även i matsalen.

Frågeformuläret innehöll följande punkter:

1. Personligt: Denna punkt är avsedd att registrera personuppgifter om informatörerna för tolkningen av dessa svar, ålder, var de bodde, antal personer i familjen, föräldrars arbete.
2. Språkförhållande: Denna punkt består av frågor för att veta den språkliga situationen för varje svarande.
3. Bakgrund och preferens: Denna punkt består av frågor för att kontrollera de dominerande språken eller användningen inom vissa områden eller domäner. Frågorna syftar också till att känna till dess aktuella vitalitet av aymara (n) på de olika platserna.
4. Attityder aymara(n) och spanska: Detta är den centrala punkten i frågeformuläret. Genom den kan man få insyn i och information om den personliga inställningen, informatörerna intar gentemot Aymara(n) och spanska. Här kan man också veta om elever i skolans arbete ser en interkulturell tvåspråkig undervisning för Aymaraelever där denna kultur inkluderas.

När det gäller urvalskriterierna som tillämpades i frågeformuläret var det totalt 30 Aymara elever, 15 flickor och 15 pojkar. Grupperna delas in i följande skolor som benämns för sina geografiska platser:

I: Visviri

II: Pintados

III: Arica

Nedan anges de respondenters uppgifter som erhöles genom frågeformuläret. De presenteras i sex olika tabeller, i vissa har jag tagit variabel med tanke på respektive kön och skolplats.

5.3.1. Språk förhållande

Tabell 1

Respondenters familjer, språk-kompetens . Två kronologiska generationer innan. Deras fördelning på skolområde.								
	Mor/farföräldrar			Total	Föräldrar			Total
	I	II	III		I	II	III	
Aymara	4	1	4	9		0	2	2
Spanska	3		0	3	5	0	5	10
Aymara/ spanska	2	3	11	16	5	4	9	18
Saknas total	1		1	2				

Om de specifika siffrorna jämförs med informatörernas föräldrar och mor/farföräldrar, (se tabell 1), så antyds att ju mer vi avancerar i tid, identifieras desto mindre kompetenta Aymara-talare. Således, i den generationen, som består av informatörernas mor/farföräldrar så svarade tre stycken att de inte talar Aymara, nio talar enbart aymara och sexton talar båda språken. I föräldrarnas generation, är det tio av respondenternas föräldrar som inte talar språket aymara, trots några av dessa använder bara någon aymara ord, arton svarar att föräldrar talar båda språk och två av respondenterna har föräldrar som talar endast aymara. Vidare kan vi i (tabell 1.2) fortsätta med den aktuella siffran i respondenternas egen kompetens, vad gäller aymara språket. Respondenter som talar både aymara och spanska är sju stycken. Och de som talar enbart spanska är tjugotre av respondenterna.

Om vi tar det i procent blir det att de som talade enbart aymara har sjunkit från 30 % i generationer från mor/farföräldrar till 6,7% av föräldrarnas generation till 0% för respondenterna. När det gäller de som talar enbart spanska har mor/farföräldrarnas generation 53,3%, föräldrar 33,3% och respondenter 76,7% det vill säga, från mor/farföräldrar till nuvarande respondenter som talar enbart spanska har ökat med 13,4%. För de som talar både aymara och spanska är för mor/ farföräldrar 10 %, föräldrar 60 % och respondenter 23,3 %. Från föräldrars generation till respondenternas generation har det minskat med 37 %.

Tabell 1.2

Respondenters språk kompetens . Deras fördelning på kön och skolområde.							
Elever talar enbart:	Flickor			Pojkar			Total
	I	II	III	I	II	III	
Aymara	0	0	0				0
Spanska	4	1	10	5	1	2	23
Aymara/ Spanska				1	2	4	7
saknas							

Respondenternas språk kompetens i aymara (se tabell 1.3), de sorterade uppgifterna är i fallande grad av kunskap om aymara(n). Endast (3,3 %) behärskar den helt, har förvärvat språket. Sen är det (20 %) av respondenterna som uppger att de behärskar det tillräckligt men inte helt. (36,6%) skriver att de förstår när de hör det, men utan att kunna tala det. (3,3 %) består av de svarande som uppger att de talar det inte alls. De som säger att de endast använder ett fåtal ord är (36,6%), eftersom graden av kunskap är likvärdig i ord av informatörerna, kunskaper om fonologi av språket och förvaltning av hälsnings fraser samt avsked, några namn på saker och verb. 3,3 % av respondenterna uppger att de inte talar språket alls.

Tabell 1.3

Respondenters språk kompetens i aymara. Deras fördelning på kön och skolområde.							
Grad av aymara som elever kan.	Flickor			Pojkar			Total
	I	II	III	I	II	III	
Talar inte aymara			1				1
Använder endast några ord	3	1	4	3			11
Förstår men talar inte	1	1	5	2		2	11
Kan väldigt mycket				1	2	3	6
Behärskar helt						1	1

Dessa procentsatser är översatta till ett visst antal tillfrågade och är sammanställd med kön och skolgrupp och (se tabell 1.3) som visar att både en majoritet av respondenterna använder endast några få ord på Aymara (n), är åtta flickor och tre pojkar. Och respondenter som svarar jag förstår, men inte talar språket, är 7 flickor och 4 pojkar. De respondenterna som svarar att de kan väldigt mycket av Aymara-språket är 6 pojkar. En respondent svarade att den behärskar språket helt, och en flicka svarade att hon inte kan tala språket alls.

Baserat på dessa fakta visas att pojkar har en större kompetens i aymara (n) språket än flickor (jämfört med sju pojkar och 0 flickor). Grupp 3 har det största antalet pojkar som talar aymara (fyra av sex), dock så är det mer än hälften av flickorna i samma grupp, det vill säga sju

flickor som varken kan tala flytande eller tala överhuvudtaget. Tillsammans med den första gruppen av flickor som har fyra så är dem grupper som är svagare i aymara språket.

Personerna som har svarat på frågorna, om vad dem har lärt sig och vad de vet om Aymaras-pråket och Aymara-kulturen

De flesta av de tillfrågade, 25 totalt,(åtta i första gruppen, tre av den andra och tretton av tredje grupp) har lärt sig vad de vet om Aymara (n) av sina föräldrar (se tabell 1.4), nästan fullt ut med båda. Men, 25 respondenter (sex i den första gruppen fyra i den andra och femton i tredje) har lärt sig av sina farföräldrar. Den grupp som har eller haft aymara undervisning i skolan är 6 av respondenterna (1 i den första gruppen 4 andra och 1 i den tredje gruppen, den sista respondenten har inte undervisning i den nuvarande gymnasieskolan utan hade det i grundskolan). En respondent svarade att den inte har haft någon att lära sig av någon och en respondent har inte svarat.

Tabell 1.4

Personer med vilka respondenter har lärt sig vad de vet om Aymara-språket				
	I	II	III	Total
Med sina föräldrar	8	3	13	24
Med farföräldrar	6	4	15	25
Med sina lärare i skolan	1	4	1	6
Ingen			1	1
saknas	1		1	

5.3.2 Bakgrund och preferenser

Den musikstil som respondenterna lyssnar mest på

Bland de olika musikstilarna så lyssnar dem flesta, av alla tre grupperna helst på Reggaeton, sen kommer romantisk musik och därefter Aymara musikstil. Det som respondenterna lyssnade minst på var cumbia och annan musik som, rock, pop och gospel musik. Både tjejer och killar föredrar att lyssna på Reggeton och romantisk musik. Vad det gäller aymara musikstilen så är det sju pojkar som lyssnar mest jämfört med tjejerna som endast är tre stycken.

Tabell 2

Musikstil som respondenter helst lyssna på.								
	Flickor			Total	Pojkar			Total
	I	II	III		I	II	III	
Reggeton (spanska)	3	4	7	14	4	3	5	12
Romantisk (spanska)	3	0	7	10	4	3	1	8

Aymara	1		2	3	3	2	2	7
Cumbia (spanska)	1	0	2	3	2			2
Annat(engelsk& spansk)	1	1	2	4	2	3		5

Om vi analyserar samma information från synvinkel av musik som de lyssnar på i sin hemmiljö, (se tabell 2.1) visar det att de flesta svarade att den musikstil som respondenterna känner igen från sin hemmiljö har också Reggeton som den musikstil som majoriteten lyssnar på, även romantisk stil kommer i andra plats. Aymara kommer på tredje plats som den mest lyssnade musikstilen tillsammans med annat där ingår rock, pop, hip hop och R'n'B. Sist kommer musikstilen cumbia som alla respondenter av den tredje gruppen angav att de lyssnar på i sina hemmiljöer. Vad gäller musik de lyssnar till i skolan har elever kryssat i grupp I och III för pop, reggaeton och romantisk musik som är på spanska och engelska. Grupp II har alla svarat att de lyssnar på Aymara-musik i skolan.

Tabell 2.1

Musikstil som respondenter lyssnar i sin hemmiljö				
	I	II	III	Total
Reggeton	17	3	27	47
Romantisk	11	0	18	29
Aymara	5	3	9	17
Cumbia	0		16	16
Annat	5	3	9	17

De flesta spenderar sin tid med att titta på tv, det är främst grupp tre och fyra av respondenterna har alla valt det alternativet. Grupp ett har bara två av tio elever som valt de alternativen. Därefter kommer internet, här är både grupp ett och tre som majoriteten av dessa har angett det alternativet. Familjen har majoriteten av grupp två och tre kryssat för. I grupp ett där de flesta bor på internat har de inte möjlighet att träffa sina föräldrar eller familjer mer än en gång i veckan eller en gång i månaden. Nästa alternativ som är studier har alla grupper fyllt i. Det var intressant att alternativen såsom musik, sport och vänner, inte blivit valt av så många respondenter. Men kan ändå nämna att hälften av respondenterna i grupp två ändå valde sport.

Tabell 2.2

Vad använder respondenter sin fritid till?				
				Total
	I	II	III	
Internet (spansk, engelsk)	8	0	12	20
familjen		3	12	15
Studier (spansk, engelsk)	5	1	5	11
vänner	3	2	0	5
Tv (spansk, engelsk)	3	4	16	23
Musik (spansk, engelsk, aymara)	2	1	6	9
Spelar sport	5	2	0	7

5.3.3. Attityder gentemot aymara(n) i skolan

Tabell 2.3: Med hänvisning till den plats där informatörerna hittar Aymara-kulturen, (tabell 2.4) i allmänhet angav de flesta att det är med sin familj. 24 stycken ser festivaler i hembyn som den plats där de också möter Aymara-kulturen. Respondenter som har svarat på alternativet ”skola” och som ”ämnen” är tio stycken, det kan även delas in, de som hittade Aymara-kulturen i ämnet i skolan var sex stycken, där två från grupp 1 och 4 i grupp 2. Och fyra stycken från grupp 2 angav att de hittade Aymara-kulturen på skolan, hos någon som är aymara och talar språket. De respondenter som angav ”böcker” är 4 stycken från den första gruppen, här kan man inte veta om dessa böcker är från skolan, biblioteket eller hemma mm. Generellt ser man inte något stort positivt bidrag från skolor i grupp 1 och 3. De ger inte Aymara elever ett omfattande stöd för att bevara sin kultur, attityden verkar likgiltig. Däremot i grupp 2 ser man en positiv attityd från skolan i strävan att ge stöd för Aymara att bevara sin kultur.

Tabell 2.3

Var hittar respondenter Aymara-kulturen, de har kontakt med.				
	I	II	III	Total
Familjen	6	4	16	26
Skolan och ämnet i skolan	2	4	4	10
Böcker	4	0	0	4
Fester i byn	9	3	12	24

Generellt är majoriteten av respondenterna i tabell 2.4 positiva till att lära sig om aymara kulturen. De flesta i grupp 3 och hälften av grupp 2 och bara 3 av tio i grupp 1. De som är

negativa till att lära sig är hälften i grupp 2 (dvs. 2 av 4) och tre st. i grupp 1 och 5 stycken i grupp 3, fyra personer svarade inte.

Tabell 2.4

Viktigt att lära sig om aymara				
Vill du lära dig det?				Total
	I	II	III	
Ja	3	2	11	16
Nej	3	2	5	10
Ej svar	4			4

Respondenter som vill ha aymara som ämne i skolan är majoriteten i alla grupper och i grupp 2 är alla fyra respondenter positiva till det. I grupp 3 och 1 har fem respondenter angett att de inte vill ha aymara som ämne i skolan.

Tabell 2.5

Aymara som ämnet i skolan				Total
	I	II	III	
Ja	7	4	11	22
Nej	3	0	5	8
Ej svar				

I frågan om Aymara-språket är viktigt i Aymara-kulturen är majoriteten av respondenterna 28 av 30, positiva eller instämmer i att språket är viktigt. Det är bara en respondent från grupp ett som svarade nej och en gav inga svar.

Tabell 2.6

Är viktigt att tala det?				Total
	I	II	III	
Ja	8	4	16	28
Nej	1	0	0	1
Ej svar	1	0	0	1

Om man relaterar tabell 2.7 till ovanstående siffror generellt av elever som är positivt eller negativt inställda (se tabell 2.4, 2.5 och 2.6) kan man se att av de som är positivt inställda har många angett att de vill kunna tala med andra aymara på Aymara-språket. Sen har de också skrivit att de inte vill förlora kulturen och att de tycker att det är viktigt att förstå. De respondenter som är negativa har angett som de flesta att de tycker att det är ett svårt språk att lära sig, att de blir mobbade av andra som icke är aymara, och en har angett att det är inte aktuellt.

Tabell 2.7

Viktigt att lära sig om Aymara-kulturen och språket				
	Flickor			Total
	I	II	III	
Viktig att tala och förstå	4		3	7
Inte förlora kulturen	1		6	7
Vill kunna tala med andra	5		7	12
Med en lärare	1		1	2
Nej, det är svårt	4		3	7
Nej, blir mobbad			4	4
Nej, det är inte aktuellt			1	1

Bland alla grupper vet inte majoriteten av respondenter (28 av 30) vad EIB är, eller vad det innebär att en skola ingår i det programmet. Två av respondenterna från grupp 3 visste delvis vad det betydde eftersom föräldrarna arbetar i skolor där EIB (n) tillämpas, där vid lunchtid finns vissa Aymara maträtter enligt de menyer för skolorna som ingår i programmet för interkulturella tvåspråkiga skolor.

Tabell 2.8

Känner till EIB i skolan				
				Total
	I	II	III	
Ja	0	0	2	2
Nej	10	4	14	28
Ej svar				

Sammanfattning och analys av enkätundersökning

Utifrån mitt resultat kan jag konstatera att, det som en indikerar på trenderna är inte som en definitiv slutsats, den språkliga vitaliteten i de tre grupperna är mycket begränsad och endast hänvisad till specifika områden. Detta beror främst på det låga antalet aymara-invånare i dessa olika orter, som är kunniga inom detta språk. Det beror också på att eleverna i Visviri internatet omges av bara spansk talande vuxna. Detta är väldigt tydligt att se, då endast 23,3 % av respondenterna svarade att de hade tillgång till aymara(n), dessa har erhållit aymara som första eller andra språk. De allra flesta (76,7%) säger att de använder i stor sätt spanska och bara några enstaka ord på Aymara-språket eller att de förstår men inte talar. De flesta av respondenternas föräldrar har inte lärt sina barn vad de vet om Aymara-språket, vilket återspeglas i det faktum att språket har försvagats. Även om 93,3% av respondenterna

uttryckte att det är viktigt att tala Aymara(n) i de skolor där de går, sade bara 20 % sig ha tillgång till det genom skolan.

När det gäller de specifika områden där Aymara(n) traditionellt varit vital, finnes i första hand, att i majoriteten av respondenternas hemmiljö används det spanska språket. Aymara har en liten grad av vitalitet och används i de flesta fall i en familjemiljö med mor/farföräldrar. På de platser de bor är aymara kontexten förknippad med ett specifikt ämne som i traditionella religiösa ceremonier, där aymara är begränsat till vissa ord och/eller fraser: hälsningsfraser som avsked och ord av artighet. I samband med ett verkligt kommunikativt utbyte. Där aymara används mest som ett märke eller symbol för identitet, grupptillhörighet och inte som ett effektivt kommunikationsverktyg. Arbetet att åter gjuta det Aymara språket är av stor vikt. Lorentz (2006) talar om vikten i den interkulturella synsätt som talar om språket som ett viktigt medel i interkulturella perspektiv.

Jag tycker mig se att när det gäller de olika generationerna generellt och respondenterna på den spanska enspråkiga skolan finns det en förlust av användning av Aymara(n) och en ökning i användningen av spanska. Detta förekommer också, om än i mindre grad, när vi ser föräldrar och mor/farföräldrar i studien. Kort sagt, vad analysen antyder är ett direkt samband mellan minskade aymara behöriga respondenter och inkorporering till det chilenska samhället i de olika generationsväxlingarna över tid. Tvärtemot vad Kymlicka (2003) skriver om vad nationella minoriteter borde ha för att blomstra dvs. sin egen kultur, där språket är en viktig del då den gemensamma språk och kultur är en förutsättning för att ursprungsbefolkning ska överleva.

När det gäller attityden hos informatörerna gentemot aymara(n), anför nästan alla att aymara(n) är av stort värde, eftersom de anser att det är fullt av historia för sitt folk och sina egna förfäder. Aymara är för dem en grundläggande del av deras kultur och samtidigt, något som utrustar deras identitet och förenar dem som en grupp. Att vara inbäddad i ett samhälle så olikt aymara samhället, det enda som fortsätter att ena dem är de länkar som de fortfarande har till språket och deras traditioner. Lorentz (2006) Därför påpekar att den interkulturella perspektiv som fokuseras på individer olika identiteter. Den förståelse, respekt och demokrati mellan kulturer är där skulle man börja arbeta för bådas kulturens utveckling och inte bara den kultur och språk som majoriteten i staten tillhör, utan båda ska kunna blomma. om de endast använt en del av aymara orden, som i fallet med de flesta av respondenterna, är de ändå relaterade till aymara kulturen. Den positiva inställningen till skolan är också delvis en positiv inställning till spanskan. Medan vissa av respondenterna ser detta som sitt första språk, det språk som de blir bildade i, de språk som de kommunicerar med i samhället, som de använder varje dag. De flesta av dem stödjer och uppskattar att en bred kompetens i detta språk leder till större chanser och acceptans i chilenska samhället, att få bättre jobb och därmed uppnå en socioekonomisk förbättring. Det vill säga, de flesta informatörer har en medvetenhet om värdet av det spanska och aymara språket i samhället. För dem själva, ger aymara dem en identitet och förenar dem som en grupp, det spanska språket är det som kan leda till att övervinna den socioekonomiska dåliga förhållande och gör det därför lättare att stiga socialt. Bourdieu (1999) beskriver skolan som en viktig aktör i den sociala reproduktionen, där ojämlikheten möts. Då utbildning ger en bild av att inpräntande idéer från vissa dominerande klasser. Kymlicka (2003) också skriver om detta och det behovet att främja och erkänna de nationella minoriteters rättigheter, så som t.ex. att utveckla sin samhälliga kultur inom en stat. Men förutsättning är att det måste ske ett byte av syn hos samhället inte minst av ursprungsbefolkning för att se i en mer positiv bild sin kultur, den bild som Lorentz (2006) förklarar det interkulturella perspektiv. Således många unga människor ska se att de

olika identiteter hos människor som bor i ett mångkulturellt samhälle till sin fördel då man kan kommunicera på ett bättre sätt eftersom man behärskar två eller fler språket.

I skolan möter informatörernas det spanska språket och deras inställning till detta är positiv. Detta då skolan är platsen där de kommer att förvärva sig kunskap, särskilt den kunskap som kommer att tjäna dem och verktyg som hjälper dem att klara sig i den urbana världen. Det viktigaste av verktygen är utan tvekan det spanska språket. I studien anför majoriteten, att skolan som ett verktyg för att förvärva sig kunskap om aymara är mycket osäker. Trots det ser man att i grupp 2 så har skolan arbetat med att integrera Aymara-kulturen i olika ämnen, såsom måltider och kulturella aktiviteter i skolan. Utifrån all fakta tycker jag att EIB är bäst lämpad när det gäller språk, att skolan ska arbeta för att elever ska vara läskunniga i spanska först, och sedan läskunniga Aymara(n), det vill säga jag förordar ett utbildningssystem som lär aymara språket senare som andraspråk.

6. Diskussion och slutsatser

Vid utvecklingen av denna studie fokuserades uppmärksamheten till mitt syfte. ”Syfte med mitt arbete är att undersöka om och hur EIB-programmet tillämpas praktiskt på två olika skolor i Chile och om hur denna tillämpning har konsekvenser för synen på EIB hos de inblandade aktörerna. Syfte är även att undersöka erfarenheter av EIB hos elever som tidigare studerat vid skolor med EIB.”

Studiens frågor:

Hur ser de olika aktörerna på användningen av den interkulturella tvåspråkliga undervisningen (EIB) i skolorna?

Tar skolan hänsyn till kulturell etnisk mångfald i de undersökta skolorna i Chile?

Vilken syn på EIB-programmet har de olika aktörerna?

Etnicitet i den pedagogiskt arbete

I denna mening kan vi säga att det finns ett formellt och ett informellt erkännande av Aymara elever i skolan, både verbalt och på ett statistiskt sätt. Med formellt erkännande menar jag att ha en Aymara befolkningsstatistik i skolan, och med informellt erkännande menar jag att deras närvaro erkänns i ett informellt samtal. Men ett sådant erkännande känns väldigt svagt. Den interkulturella tvåspråkiga undervisningen som innehållet eller utvecklingen av en utbildning som är modell inom den interkulturella undervisningen har ännu inte införts som det ska, tvärtom, i två av dessa skolor upplevs en mycket svag EIB, detta kan ses som en avsiktlig handling som inte uppnås av en institutionell politik, och därför saknas pedagogisk praktik i skolor. Skolan i Píntados ger en interkulturell undervisning med en klarare linje av vad som är tänkt att EIB ska vara och som förhoppningsvis andra skolor kommer så småningom att ge. Enligt Kymlicka (2003) den liberala politiken kan vara till hjälp för nationella minoriteternas att utveckla sin egen samhällliga kultur inom en stat som respekterar deras existens.

När det gäller sociala relationer mellan Aymara och icke Aymara elever, är den etniska identiteten hos elever en faktor som vanligtvis inte spelar någon roll när de bygger upp ett vänskapsband. Även om jag inte kan säga att detta påstående är utbrett för alla, så finns det en tendens att vänskap byggs upp med andra som man delar vissa gemensamma intressen med:

smak, bostad, klass i skolan, bland annat. Enligt Lorentz (2006) kallas detta för interkulturell lärande och resulterar att människor med olika etniska och kulturella bakgrund i sociala samspel har en interkulturell kommunikation som de påverkas av.

Aymara studenter ser skolan som ett verktyg för framtiden, ett verktyg som hjälper dem att hantera arbetslivet på ett bättre sätt, samtidigt som de behåller sin kultur samt andlighet. Enligt Lorentz (2006) ska lärande ses som en ständigt, pågående förändringsprocess, där subjekten förändrats beroende av situation och sammanhang. För Aymara studenter är skolan viktig och den förknippas inte med deras kultur samt andlighet eftersom det är visats att skolan erbjuder en funktionell utbildning för personlig utveckling i kombination med ökad tillgång och bättre karriärmöjlighet och det är inpräglat sedan tidigare generationer att aymara kulturen inte hör hemma i klasrummen. Denna syn har inte ändrats än därför finns ett stort behov av att EIB:s undervisning ges av kompetenta lärare. Det finns differentiering i praktiken inom de pedagogiska områdena men dessa bygger inte på någon direkt etnisk referens. Differentieringen indirekt har stor etnisk betydelse eftersom det finns ett starkt samband mellan lågpresterande elever, som bor i landsbygden, som har låg utbildning, lever i fattigdom och som tillhör Aymara befolkningen, dessa framgår i sammansättningen av skolor jag observerade, vilket sammanföll med den aktuella statistiken.

I denna studie fick jag integrera andra områden från livet av informatorerna så som de sociala delarna, det vill säga familjen och miljön hemma. Detta ger en bättre insyn för att bättre besvara de frågor som rör denna studie.

Formell utbildning är kopplad till andra sociala faktorer, särskilt med ekonomin och struktur för de ekonomiska möjligheter, och har också ett förhållande till sin historia som påverkar den pågående skolgången. Det beteendet hos aktörerna i EIB påverkas av deras mallar av den sociala verkligheten, och det är därför som skolor som erbjuds EIB bör vara tillräckliga för att motsvara behoven hos eleverna.

Den politiska synsätten i den pedagogiska arbete.

Utbildning spelar en viktig roll som en plats för bindemedel och socialisering. Där uppmuntras en typ av struktur som täcker de behov av en särskilt produktionssätt, i detta fall den kapitalistiska. Bourdieu & Passeron (1999) menar att skolan är en konservatism institution, där de socioekonomiska positionerna möts och överföringen och ideologiska idéer från vissa klasser eller av dominerande grupper med särskilda intressen inpräntas i den svaga gruppen. Utbildning över tid har aldrig inlett en spartansk utbildning, utan har i större delen av sin historia använts för att utbilda personer till arbete och krav som varje system behöver producera.

För att utbildningen effektivt ska utföra sitt arbete, krävs en form av diskurs och pedagogisk praktik, för att vägleda eleverna mot olika former av kunskap. Då dessa elever effektivt kommer in i produktionssystemet samtidigt som de reproducerar passivt men effektivt den hierarkiska sociala arbetsfördelningen, för att denna pedagogiska praktik ska ha ett godkännande av dem som ingår i den och drabbas av denna form av dominans. Det krävs symboliska former av våld som är både homogeniserade element som i hemlighållande av de faktorer som genererar ytterligare differentiering. Lorentz (2006) menar att i en organisation är det viktigt att utveckla ömsesidig respekt, tolerans, social rättvisa och jämlikhet. Ledaren ska

kunna arbeta med mångfald, demokratiska värden, respekt för andra människor och olika individers behov.

Det är staten som väljer ut innehåll och metoder som skall tillämpas i praktiken genom utbildningsministeriet. Läroplanens innehåll samverkar med de principer som styr vilken typ av samhälle man producerar. Även om läroplanen eftersträvas av att vara opartisk, så är den inte det. Den hindras alltid av sociala intressens dominerande grupper. Enligt Kymlicka (2003) kan minoriteters rättigheter begränsas av principerna om individuell frihet, demokrati och social rättvisa.

Den pedagogiska modellen för interkulturell tvåspråkig undervisning ger uttryck åt dessa aspekter. Både när det gäller skolan i Visviri, såsom i fallet med gymnasieskolan, det blir tydligt att vad som lärs ut som interkulturellt bara är en ytlig skymt av tidigare kulturella delar av ursprungsbefolkningen, dessa är ofta framställda av okunskap. Således som interkulturell kunskapsöverföring finns på båda skolorna, där vissa element av kulturen inte finns trots att de är av vikt och avgörande för en verklig förståelse av dess historia. Och som även kan förklara den nuvarande situationen för Aymara eller stereotyper inom kulturella, såsom innebörden av vissa ritualer som fortfarande utövas, men med en helt annan symbolisk innebörd än i den traditionella Aymara-kulturen före den spanska koloniseringen.

EIB tillämpning i den pedagogiska arbete.

När det gäller genomförandet av EIB, enligt min studie som genomförts i Visviri, Píntados och i gymnasieskolan i Arica, praktiseras EIB inte så som det föreslås för närvarande. I Lorenz (2006) skiljer mellan olika nivåer på skolverksamheten. Den första nivån läroplanen som måste ha centrala idéer t ex. grundläggande demokratiska värderingar, jämlikhet, medmänsklighet, integration, etc. Samt den pragmatiska nivån å sin sida måste förmedla och förverkliga dessa idéer.

Eftersom den förutsätter fullt användande av en Aymara kultur, även i det traditioner, ritual och former för samexistens inom och utanför gemenskapen (inklusive användning av Aymara-språket) som knappt praktiseras idag av respondenter. Kultur existerar inte i denna mening längre, alltså kan det inte finnas ett samband med de interkulturella, eftersom det föreligger en skillnad mellan EIB-diskursen och det faktiska förslaget. Då det faktiska förslaget inkluderar insikten att ursprungsbefolkningar hade en kultur som var olik från de vi har idag, respekt och uppskattning för förfädernas kultur, behovet eller nödvändigheten av att återupprätta vissa kulturella seder nära förknippade med det kollektiva utövandet av Aymara-kulturen.

När det gäller tvåspråkighet är det nödvändigt att kunna skilja på varje enskilt fall. Således, när det gäller Visviri skolan, ser vi att det sätts in i en ort där användningen av Aymara är verklig och systematisk. Här verkar det som elever kan behålla Aymara-språket, men problem uppstår när läraren inte kan göra en överföring av innehållet. Lärarna är icke Aymara vilket i sin tur leder till att de inte kan språket, därför undervisas klasserna enbart på spanska, då ogiltigförklaras Aymarans språkliga styrka i samhället, till förmån för undervisningssyftet. Då de flesta elever bor i skolan den mesta av tiden från första till åttonde klass, blir skolan den miljö där de tillbringar mesta delen av sin tid det vill säga, en spansktalande miljö. Enligt

Lorentz(2006) ska en mångkulturell miljö odlas ständigt i hur man pratar, kommunicerar, hanterar konflikter och ställer sig i andra situationer.

Samtidigt ser vi en helt annan fråga i exemplet med Píntados och gymnasieskolan, där användningen av Aymara-språket är begränsad till ett dussintals äldre, och färre antal av föräldrar talar det, då samhällets modersmål är spanska kan en interkulturell tvåspråkig undervisning vara väl tillämpat och samtidigt verka vitaliserande på Aymara.

Lorentz (2006)menar att ledarskap i den mångkulturella skolan ska ledaren måste vara engagerad, med en sensitiv förmåga till det annorlunda, medvetenhet om att olika miljöer påverkar människans tankesätt, handlingsmönster och värderingar. Det finns vilja och det finns olika sektorer från aymara samhället såsom den akademiska sfären som börjar göra sig hörda. Visa har arbetat med detta länge så som Pablo, andra vill förändra livet för nästa generation som Nelli, som representerar den nya generationen aymara lärarstudenter som kommer att arbeta med EIB. Staten har börjat visa en viss vilja för förändring så att ursprungsbefolkning får rätt till en mer rättvis utbildning, men den behöver ett mer interkulturell perspektiv. Det räcker inte med EIB, det behövs en interkulturell undervisning i alla chilenska skolor, då Chile är ett mångkulturellt samhälle och alla behöver ta del av denna interkulturell perspektiv.

Referenslista.

Jag har skrivit mitt egen översättning på de spanska titlarna.

Bourdieu, P. & Passeron J. C. (1998). *La Reproducción (Reproduktionen)*. Barcelona: Editorial Laia.

BOURDIEU, *Los Poderes y su Reproducción*.(Makterna och sin Reproduktion). Madrid: Trotta.

BOURDIEU, P. ; PASSERON, J. C. (1998). *La Reproducción. Elementos para una Teoría del Sistema de Enseñanza.*(*Reproduktionen.Delar av en utbildningssystems teori*). México: Editorial Laia.

BOURDIEU, P. (1999). *Intelectuales, Política y Poder* (Intellektuella, Politik och makt) Buenos Aires: Universitaria.

Chasteen John Charles. (2003) *Latinamerikas historia*. Lund: Historika Media.

Fangen Katrine. (2005). *Deltagande observation*. Malmö: Daleke Grafiska AB.

Giroux H. (1997).*Teoría y resistencia en educación, Una Pedagogía para la Oposición (Teori och opposition i utbildning, Pedagogik för oppositionen)*. Mexico: Siglo XXI,UNAM.

Hylland Eriksen, Thomas (2002). *Kulturterrorism - En uppgörelse med tanken om kulturell renhet*. Oslo: Nya Doxa.

Kymlicka, Will: (1998). *Mångkulturellt medborgarskap*. Nora: Nya Doxa.

Lorentz Hans & Bergstedt (red).(2006). *Interkulturella Perspektiv*. Sverige: studentlitteratur.

Mamani M.(2005). *Desarrollo de lengua aymara y variaciones lingüísticas en la zona norte de Chile*(*Aymara språkutveckling och språkliga variationer i norra Chile*). Hämtat från <http://www.lenguasindigenas.cl>

Ministerio de Educación de Chile. (2003). *Programa EIB/origenes*. Hämtat 05 november. 2009, från http://www.mineduc.cl/index0.php?id_portal=28#

Museo Chileno de arte Precolombino. (2009).*Pueblos Originarios,Aymara(Urinvånarna, Aymara)*. Hämtat 02 de November 2009.från <http://www.precolombino.cl/es/expo/index.php>

Primer seminario taller, *Experiencias y conocimientos para el fortalecimiento y la promoción de las lenguas originarias*. 2005. Hämtat 02 november 2009 från <http://www.lenguasindigenas.cl>

Salas Adalberto (1992) *El Mapuche O Araucano (Mapuchen)*. Madrid: MAPFRE.

Sanchez ,Gilberto (2005). *Las lenguas originarias de Chile: Panorama General*(*Chiles inhemska språk: Översikt*). Hämtat från <http://www.lenguasindigenas.cl>

Stukát S. (2005) Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap. Lund: Studentlitteratur.

Torres J. (1991). *El Currículum Oculito*. Madrid: Editorial Morata.

Trost Jan (2005) *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.

Trost Jan (2007) *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur.

Bilaga

Frågeformulär

1. **Kön?** Kille Tjej

2. **Ålder?** 11 år 12 år 13 år 14 år 15 16

Annan ålder, nämligen

3. **Vilket stad är dina föräldrar födda i?**

4. **Vilket stad är du född i?**

5. **Var bor du?** Píntados Visviri Arica Annat, nämligen

6. **Har någon av dina föräldrar grundskolestudier?**

Nej, ingen av dem Ja, en av dem Ja, båda

.....

7. **Har någon av dina föräldrar gymnasiestudier?**

Nej, ingen av dem Ja, en av dem Ja, båda

8. **Vad jobbar dina föräldrar med?**

9. **Hur många syskon har du?** 0 st 1 st 2 st 3 st

Fler, nämligen.....

10. **Vilken klass går du i?**

.....

11. **Vilket / vilka ämnen gillar du bäst?** (Fler alternativ får väljas)

spanska matematik samhällskunskap Naturkunskap Folklore
Bild Religion Aymara språk Gymnastik

Annan,
nämligen.....

12. . Vilket ämne är svårt att förstå? (Fler alternativ får väljas)

spanska matematik samhällskunskap Naturkunskap Folklore
Bild Religion Aymara språk Gymnastik

Annan,
nämligen.....

13. I vilket ämne behöver du hjälp? (Fler alternativ får väljas)

spanska matematik samhällskunskap Naturkunskap Folklore
Bild Religion Aymara språk Gymnastik

Annan,
nämligen.....

14. Vilket språk talar dina föräldrar?

Mamma Spanska Aymara Annat ,nämligen

Pappa Spanska Aymara Annat ,nämligen

15. Vilket språk talar dina mor/ farföräldrar?

Mormor Spanska Aymara Annat ,nämligen

Morfar Spanska Aymara Annat ,nämligen

Farmor Spanska Aymara Annat ,nämligen

Farfar Spanska Aymara Annat ,nämligen

16. Vilket språk talar ni..?

Hemma Spanska Aymara Annat ,nämligen

Skolan Spanska Aymara Annat ,nämligen

Fest/Kompisar Spanska Aymara Annat ,nämligen

Fest/Familjen Spanska Aymara Annat ,nämligen

Fest/byn Spanska Aymara Annat ,nämligen

17. Vilken/vilka andra språk har du haft kontakt med? (Fler alternativ får väljas)

_____, _____, _____, _____

18. Vilken/vilka sorters musik gillar du? (Fler alternativ får väljas)

Pop Reggeton folklore/Anderna Folkmusik

Rock Punk Annat, nämligen _____

18. Vilken/vilka sorters musik lyssnar man på..? (Fler alternativ får väljas)

Hemma Pop Reggeton folklore/Anderna Folkmusik

Rock Punk Annat, nämligen _____

Kompisar Pop Reggeton folklore/Anderna Folkmusik

Rock Punk Annat, nämligen _____

Skolan Pop Reggeton folklore/Anderna Folkmusik

Rock Punk Annat, nämligen _____

Byn Pop Reggeton folklore/Anderna Folkmusik

Rock Punk Annat, nämligen _____

19. Vad gillar du att göra på din fritid? (Fler alternativ får väljas)

20. Vad upptar *det mesta* av din fritid? (Fler alternativ får väljas)

Familj Vänner Fritidsintressen Studier Religion

Annat, nämligen _____

21. Vilket använder du under din fritid ? (Fler alternativ får väljas)

Tv/Film Radio Tidningar Internet Böcker Tv- & Dataspel

Böcker

Annat, nämligen _____

22. I vilken/vilka av aktiviteterna hittar du aymara-kulturen ? (Fler alternativ får väljas)

Ämnet i skolan Fest/vänner Familjen Internet Böcker

I skolan Musikmedium Fest/byn Annat, nämligen _____

23. Känner du till någon/några aymara-berättelser eller sagor?

24a. Vill du lära dig aymara-språket?

Ja Nej Vet ej

24b. Varför? _____

25. Skulle du vilja ha aymara som ämne i skolan?

Ja Nej Vet ej

25b.

Varför? _____

26a. Skulle du vilja ha aymara som ämne i skolan?

Ja Nej Vet ej

26b.

Varför? _____

27. Tror du att det är viktigt, för aymara kunna tala sitt språk?

Ja Nej Vet ej

27b. Varför?

28a. Känner du till Interkulturell tvåspråkig skola (EIB)?

Ja Nej Vet ej

28b. Är Viktig?

29a. Hur många lektions timmar i aymara har skolan per vecka?

0 h 0-1/2 h 1-2 h 2-3 h 3-4 h eller mer

39. I vilket sammanhang används aymara?

Information arbete Fest/byn skolan myndigheter

Annat nämligen _____

